

VLAK BREZ VOZNEGA REDA - VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Dobrodošli prijatelji iz Srbije!

Prve dni junija bo pripeljal iz Srbije v Slovenijo tradicionalni vlak „Bratstva in enotnosti“. Z njim bodo prišli k nam prijatelji iz Srbije, ki so prisrčno in toplo sprejeli pregnance iz Slovenije in od drugod, v tistih težkih in surovih časih.

Bilo je prve dni julija leta 1941. Lepi, sončni, vroči dnevi. Iz Ptuja, Borla, smo prišli v Maribor, v Meljsko kasarno. Tam so imeli zapor in zbirališče za tiste, ki so bili nevarni nemškemu rajhu.

„Samo v Šlezijo - Nel Ampak med brate na jug, na jugu!“ Tako smo si želeli in se potihem pogovarjali. Obdajala in prevzela sta nas neko nepojmljivo upanje, neka slutnja, da nam bo na jugu, med brati lepše in boljše. Res! Naše upanje in slutnja nas nista razočarala. Prišli smo na jug med brate in se oddahnili. Sprejeli so nas nepopisno prisrčno, odprtih src, kakor znajo le oni. Tako je bilo. Z nami so delili zadnjo skorjico koruznega kruha.

Dajali so nam vse: kruh, razumevanje, toplo, prijazno besedo. Od nas niso ničesar zahtevali.

Bilo je tam, daleč, daleč ob Zahodni Moravi, ob njenih bistrin in čistih pritokih, ki še danes napajajo žive in objokujejo mrtve. Tam v vaseh in zaselkih na vedno zeleni, skrivnostni planini Jelici, pod planinama Kablarom in Ovčarom. Tam, kjer je klila svoboda, kjer so prisegli zvestobo tovarišu Titu prvi njegovi neoboroženi borci, partizani, borci z junaškim srcem in veliko ljubeznijo do zaslužjene domovine. Tam, kjer se je rojevalo samoupravljanje, naša nova ljudska oblast, neuvrščenost, bratstvo in enotnost.

Prijazni domačini so imeli odprte roke in široko srce za vse nesrečnike, ki jih je tja zanesla zla usoda. Prišli so tudi iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Vojvodine, Makedonije. Prišlo je tudi mnogo otrok, bolnih, nemih, hromih, brezimnih. Za vse je bilo dovolj kruha in razumevanja.

Prišli smo v kotel, kjer je vse vrelo in se pripravljalo za vseljenski upor proti krutim zavojevalcem. Prišel je čas odločitve in tveganja.

Z domačini smo preživljali težke, surove čase. Bili smo priče streljanju, ubijanju, mučenju, klanju. Za enega ubitega Nemca: 50, 100, 150 domačinov, med katerimi so bili poleg naših rojakov tudi pregnanci iz vseh krajev okupirane Jugoslavije; tudi nedolžni otroci.

Na spomenikih in pomnikih, ki jih je nešteto, so vklesana imena tudi naših rojakov, ki so se na najrazličnejše načine vključili v borbo za svobodo in pravičnejšo družbeno ureditev.

V mesecu oktobru leta 1941 je bilo mesto Kraljevo obkoljeno. Junaški partizani so stiskali obroč okoli mesta in so ga hoteli zasesti, osvoboditi, kakor že druga mesta. Obkoljeni Nemci so besni hodili od hiše do hiše in iskali svoje žrtve za množično streljanje. Tudi otroke. Med ustreljenimi v obkoljenem mestu ob Ibru, so bili delavci tovarne vagonov, tovarne letal, železničarji, domačini svobodoljubnega mesta in vasi okrog Morave in Ibra, učenci, vajenci, zidarji, brezdomci, kmetje, kovinarji in drugi. Junaki iz vseh krajev naše domovine, nezlomljivega srca. Na krvavem morišču je žrtvovalo življenje za svobodo okrog 90 Slovencev - pregnancev. Pravijo, da jih je bilo še več. To je bil res krvavi oktober, kakršnega ne pomni zgodovina človeštva. Takrat, ko je rumenelo listje, ko se je mesto zbudilo v krvi. Padali so domačini, Slovenci, Hrvati, Bosanci, Makedonci, Črnogorci, Vojvodinci. Vsi junaški vojaki, polni ljubezni do domovine, vojaki legendarnega, nikoli uničljivega Balkana.

Spominjam se 15-letnega partizana Egona Pertota iz Maribora. S tovarišem - domačinom je stražil na železniški postaji pri Gornjem Milanovcu. Ko je bila že na pohodu prva sovražna ofenziva na osvobodjeno ozemlje, so prišli nemški vojaki, četniki in nedičevci in ju obkolili. Po hitrem postopku ju je obsidilo vojaško sodišče in oba so ustrelili.

Partizan Ivan Voh iz Maribora je padel na planini Zlatibor pri umiku razredčenih partizanskih enot v Sandžak. V hiši, v Gornji Gorevnici, kjer je stanovala njegova družina, so že odkrili spominsko ploščo, na kateri so vklesane besede: „Tudi v teh surovih časih se je kovalo bratstvo med slovenskim in srbskim narodom.“

Bratstvo in enotnost! Dve preprosti, a pomembni besedi! To je temelj, na katerem je zgrajena naša lepa socialistična, samoupravna, neuvrščena Titova in naša Jugoslavija. Tega ne smemo nikoli pozabiti! Še posebno ne v sedanjih zaostrenih političnih in gospodarskih razmerah doma in po svetu.

Nikoli ne bom pozabila prisrčnih in predobrih prijateljev iz Loznice, Jezdine, Mršincev, Slatine.

Vsem in še drugim kličevo: „Dobrodošli, dragi prijatelji, v naši in vaši Sloveniji!“

Danica Zidarič

Solidarnost postaja stvarnost

Teden solidarnosti za pomoč ljudem ob elementarnih nesrečah bo letos v vsej Jugoslaviji od 1. do 7. junija)

Solidarnost postaja v samoupravni socialistični družbi vedno bolj stvar vseh delovnih ljudi in občanov. Solidarnost postaja stvarnost, zato je naša pravica in dolžnost, da izrazimo in potrdimo svoj odnos do solidarnosti tudi s simboličnimi prispevki v tednu solidarnosti, ki je le ena od oblik našega sodelovanja, solidarnost pa bo med nami resnično zaživela le, če bomo v njenih aktivnostih sodelovali vsi, kjerkoli živimo in delamo.

Socialistično solidarnost izpričujemo vsak dan v najrazličnejših oblikah - prisotna je na vseh področjih našega življenja in dela: v združenem delu, v krajevnih skupnostih, v skrbi za posameznika, za skupino, celotno družbenopolitično skupnost. Ob izrednih razmerah, ko so prizadeta življenja ter ogroženo družbeno in zasebno premoženje ljudi ter možnosti za delo, je solidarnostna zavest naših ljudi še posebej velika. Takrat je potreba po hitri in organizirani pomoči ter vključenosti vseh družbenopolitičnih in samoupravnih dejavnikov za zagotovitev čimhitrejše normalizacije pogojev življenja in dela največja.

Naj opozorimo le na nekatere že ustaljene aktivnosti, ki bodo potekale v tem tednu oz. mesecu maju:

4. JUNIJ - DAN KRVODAJALCEV - letos v znamenju 30-letnice organiziranega krvodajalstva na Slovenskem. V naši občini bo ob tej priložnosti sprejem in podelitev priznanj ob 30-letnici krvodajalstva, svečanosti pa bodo tudi v posameznih krajevnih organizacijah Rdečega križa.

26. MAJ - ZBIRANJE RABLJENIH OBLAČIL, OBUTVE, POSTELJNINE, POHIŠTVA IN TEKSTILNIH ODPADKOV, s čemer pomagamo družinam in posameznikom, ki so socialno ogroženi, prizadeti ob naravnih in drugih nesrečah. Obvestilo o poteku te akcije v naši občini ste lahko prebrali v prejšnji številki.

VES TEDEN bo tekla organizirana akcija prodaje znamk solidarnosti ter doplačilnih vozovnic v avtobusnem in železniškem ter letalskem prometu ter vstopnic za kulturne, zabavne in športne prireditve. Poleg teh izrednih sredstev delavci in vsi drugi delovni ljudje prispevajo svoj delež k združevanju solidarnostnih sredstev za potrebe v primeru naravnih in drugih nesreč s povprečnim enodnevnim osebnim dohodkom, doseženim v mesecu juliju.

V tem tednu bo potekal tudi 11. SEJEM OPREME IN SREDSTEV CIVILNE ZAŠČITE V KRANJU od 31.5. do 3.6. Tu si bodo lahko obiskovalci ogledali opremo in sredstva civilne zaščite za potrebe službe opazovanja in obveščanja ter ostale oblike družbene samozaščite.

Ob tem pa naj ob zaostrenih gospodarskih razmerah, zviševanju cen, padanju življenjskega standarda zlasti socialno šibkih družin opozorimo tudi na preverjanje sistema solidarnosti, ki ga izpeljujemo na mnogih področjih našega dela. Zagotoviti namreč moramo, da se ta problematika rešuje sprotno in pravično v vsakem primeru posebej, kajti le na tak način bodo dosledno izvajali dogovorjeno politiko solidarnosti.

Vera

ŠTAFETA MLADOSTI V NAŠI OBČINI:

Pozdravno pismo predsedstvu SFRJ

Skozi tisoče parov rok mladih iz vseh koncev in krajev naše domovine je tudi do nas prišla štafetna palica, ta tradicionalni simbol bratstva in enotnosti, rojenega v krvi in ognju naše revolucije, katere najsvetlejši lik je in bo ostal tovariš Tito.

Prišla je k nam v mesecu maju, ko je vsa narava okrog nas ozelenela in vzcvetela, ter se odela v pomladno ogrinjalo, ogrinjalo ljubezni, upanja in mladostnega poleta. Mladi živimo s to našo pomladjo, upamo in verujemo, da bo končno tudi nas ogrelo pomladno sonce in nas zbudilo iz zimskega spanja, ki smo ga marsikdaj in marsikje spali, tako mladi, kot stari. Zavedamo se, da so se temni obleki zgrnili ne le nad našo deželo, ampak nad ves svet. Temne sonce vojn in gospodarske krize, kot krvoločne zveri prežijo na nas. Toda strah je odveč, kadar vemo za pot. Mornar se ne boji viharja, kadar ve, da je njegova ladja trdna, krmilo zanesljivo in da je kapitanu poznana varna pot k cilju. Mi mladi smo kot mornarji, pripravljani zgrabiti za vesla in v teh za vse nas ne ravno lahkih časih, preveslati vse težave, toda vedeti moramo, da je naša ladja resnično trdna in na pravi poti. Zato želimo ob tej štafetni palici, da bi besede kot so bratstvo, enotnost, samoupravljanje, ki so tolikokrat izrečene, ne ostale le besede, ampak, da bi postale resničnost. Obenem pa se zavedamo, da je naloga vseh nas, da jih uresničimo. Ni dovolj le želeti in verjeti, treba je tudi delati. Le delo in ne nedelo naj bo merilo s katerim se bomo med seboj ocenjevali in vrednota, zaradi katere bomo soljudi spoštovali. Takšne so želje nas mladih iz domžalske občine, ki naj potujejo po naši domovini s štafeto mladosti v tem pomladno razcvetelem maju.

IZ VSEBINE:

DOBRODOŠLI, PRIJATELJI IZ SRBIJE

SOLIDARNOST POSTAJA STVARNOST

OSNUTEK ODLOKA O ZAKLONIŠČIH IN DRUGIH ZAŠTITNIH OBJEKTIH V JAVNI RAZPRAVI

NAŠE KRAVE SEMENIMO PREPOZNO

NE ODLAŠAJMO S KOŠNJO TRAVNIKOV IN TRAVNIH DETELJ

Kadrovske priprave na volitve v organizacijah SZDL

„Kadrovska sestava v SZDL mora res odražati ljudsko povezovalno vlogo SZDL, njeno odprtost, ki jo moramo graditi na zaupanju do ljudi je poudaril sekretar RK SZDL Miloš Prosenec, ko je razpravljal na 7. seji CK ZKS. Ta njegova ugotovitev pa je v tem času še kako potrebna, saj je pred nami vrsta aktivnosti v zvezi s pripravami na volitve v organizacijah SZDL. Zakaj?

V letošnjem letu poteče mandat vsem funkcionarjem v organizacijah SZDL, kajti volilno-programске seje smo sicer nazadnje pripravljali v letu 1978, vendar smo se v lanskem letu dogovorili, da podaljšamo mandat še za eno leto in tako bomo v letošnjem letu izvolili nove organe in vodstva organizacij SZDL, pri čemer bomo največjo skrb namenili izvolitvi aktivstov zlasti za naslednje volilne funkcije:

- predsednik, podpredsednik in sekretar krajevne (občinske) konference SZDL,
- člani izvršnega odbora predsedstva OK SZDL,
- predsedniki sekcij v krajevni konferenci SZDL,
- predsedniki svetov in koordinacij pri predsedstvih OK SZDL.

Kdaj?

Čprav skupni rokovnik še ni izdelan, lahko rečemo, naj bi volitve izpeljali v jesenskih mesecih v krajevnih konferencah, v mesecih novembru in decembru v občinskih konferencah in takoj ob koncu oz. začetku leta tudi na nivoju republike.

Koga?

Osnovno izhodišče za oblikovanje kadrovske predloge ob volitvah v organizacijah SZDL predstavlja dokument o poglavitnih načelih in merilih kadrovske politike za kandidiranje ob skupščinskih volitvah 1982, ob tem pa bomo upoštevali tudi družbene zahteve po ustvarjalnih sposobnostih posameznikov in celotnih organov pri izpopolnjevanju in nadaljnjem utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja

nja ter pri razvijanju in krepitvi demokratičnih odnosov in demokratične prakse.

Pri oblikovanju predlogov kandidatov za nosilce vodilnih funkcij pa bomo upoštevali še:

- da imajo dovolj znanja in ustvarjalnih sposobnosti ter odgovoren odnos do dela,
- da so sposobni zaznavati probleme, ki spremljajo naš družbenopolitični in ekonomski razvoj,
- da so samoiniciativni in imajo organizacijske sposobnosti,
- da so jim razumljive metode in oblike demokratičnega in frontnega delovanja SZDL,
- da so sposobni demokratično usmerjati in sodelovati pri izmenjavi mnenj in stališč in v okviru danih pobud sposobni in pripravljeni voditi demokratično soočanje mnenj in stališč.

Kako?

V skladu s programi KK SZDL in OK SZDL bomo čimprej sprejeli dogovore o avidentiranju novih članov organov SZDL in opredelili ustrezne strukture delegacij in delegatov v KK SZDL, kakor tudi na ravni občine. Zagotoviti moramo, da bo struktura organov odražala dejansko strukturo prebivajočih in zaposlenih delovnih ljudi in občanov, še zlasti tudi zastopanost mladih in žensk, delavcev in materialne proizvodnje, kmetov itd.

Natančnejše informacije skupaj z rokovnikom bodo predsedniki KK SZDL dobili na seminarju v mesecu juniju.

radi odzivajo na te akcije, omeniti pa moramo tudi veliko število krvodajalcev, ki so darovali kri že kar nekaj desetkrat. Od letošnjega leta bomo poleg priznanj za 5, 10, 15, 20, 30-krat darovano kri, pričeli podeljevati tudi priznanja za več kot 30-kratno darovano kri in med našimi občani ni prav malo takih, saj so nekateri zaradi svoje specifičnosti krvne skupine na Zavod vabljeni kar večkrat.

S kakšnimi problemi se srečujete pri organiziranosti teh akcij?

Zaradi uspešnega sodelovanja z osnovnimi celicami Rdečega križa so ti problemi tehnične narave. V ta namen imamo predvidenih več kot 10 milijonov finančnih sredstev, tako da tu ni težav, pač pa so težave zlasti v čakanju posameznikov, da jim odvzamejo kri. Zavod za transfuzijo krvi namreč sleherni dan odvzame kri 250 do 300 krvodajalcem, to pa zanesljivo

pomeni, da ne morejo vsi priti na vrsto v uri ali takoj. Manjši so tudi problemi s prevozi, vendar jih skušamo sproti razreševati in stremeti za tem, da bi bile vse aktivnosti resnično dobro organizirane in da pri krvodajalcih ne bi povzročali slabe volje.

Od kod prihaja največ krvodajalcev?

To bi težko rekli, pohvaliti pa bi morali nekatere delovne organizacije kot npr. Helios, Trak in Tosama, med krajevnimi organizacijami pa morda Blagovico, Moravče in Radomlje. Omenili bi tudi sodelovanje krvodajalcev iz DO Duga iz občine Palilula v Beogradu, ki sodeluje z DO Helios. Letos je iz tega konca naše domovine prišlo darovat kri 27 krvodajalcev, krvodajalci Heliosa pa jim bodo v prihodnjem letu obisk vrnil.

Ob 30-letnici bo predsedstvo Skupščine občine Domžale pripravilo

sprejem za najuspešnejše organizacije in posameznike, kjer bodo le-ti prejeli tudi priznanja.

Kako naprej?

Enako in še boljše. Predvsem še vedno pričakujemo velik odziv delovnih ljudi in občanov, za katere že lahko rečemo, da vsi po vrsti dobro vedo, da le kri lahko zamenja kri in da je to v veliko primerov edina možnost, da preživijo težko ponesrečeni ljudje, srčni bolniki in sploh vsi, ki potrebujejo kri. Še naprej računamo na sodelovanje z krajevnimi organizacijami RK in vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, kajti zavedamo se, da bomo le s skupnimi močmi in aktivnostmi lahko uspešno realizirali zastavljene naloge.

Vsem krvodajalcem ob njihovem prazniku — 4. juniju iskrene čestitke!

Vera

USPEL PREIZKUS OBRAMBNE USPOSOBLJENOSTI NA ŠOLI ŠLANDROVE BRIGADE

Obrambne vsebine so v šolah prisotne vse leto, saj so vgrajene v različne predmete. V spomladanskem času pa obrambna dejavnost še bolj zaživi, saj so v tem času šolska in občinska tekmovanja mladih v SLO in DS.

Na šoli Šlandrove brigade smo načrtovali šolsko tekmovanje na obrambnem dnevu. Tega dne so se na šoli izvršile različne dejavnosti z obrambno vzgojno in samozagotno vsebino, vsa šolska zgradba pa je bila za to priložnost tudi likovno opremljena. Pri izbiri ustreznih vsebin smo upoštevali razvojne sposobnosti učencev in v skladu s tem oblikovali program obrambnega dne.

Delo je potekalo na teh delovnih točkah. Učenci razredne stopnje so se na igrišču pri gostišču Repovž seznanjali z vsebino življenja v naravi. Spoznali so signaliziranja, osnovne taborniške veščine, pomerili so se v streljanju z lokom in z zračno puško. Preverili so tudi spretnost postavljanja šotorov. Tudi način prehranjevanja je bil prilagojen življenju v naravi; učenci so sami prinesli posode in žlice in se pogostili s partizanskim golažem.

Drugi dve vsebini sta se odvijali pri šoli.

Učenci 5. in 6. razreda so imeli najprej prikaz obrambnozgodnjih filmov, nato pa so jim gasilci prikazali pravo akcijo gašenja. Gasilsko društvo Domžale je namreč na klic šole, da gori v kemijski učilnici, prihotelo na pomoč z dvema avtomobiloma in popolno gasilsko opremo. Prikazali so gašenje po zunanji strani, skozi okno, prav tako pa tudi po notranji, z uporabo vgrajenega hidranta. Ob zaključku praktičnega prikaza, so ves potek akcije še enkrat obrazložili na prostem za šolo. Delavci šole in učenci so poskušali tudi gasiti z gasilnimi aparati.

Največji učenci 7. in 6. razred, so imeli najbolj zahtevne naloge. Pomerili so se v orientacijskem pohodu, ki je vseboval znanje iz prve pomoči, orientacije, topografije, streljanja, poznavanja vsebin NOB in požarne varnosti in prav tako prometne varnosti. Učenci pa so ob preverjanju znanja preverjali tudi svoje telesne sposobnosti. Proga je potekala po bližnjem Šumberku s startom in ciljem pred šolo. Ekipe učencev so štelo po 10 učencev. Rezultati so pokazali, da so posamezni učenci telesno dobro pripravljene, vendar je marsikdo ob borbi za boljši čas, premalo pozornosti posvetil reševanju določenih nalog. Učiteljica telesne vzgoje, ki je skrbelo za organizacijo celotnega pohoda, je na osnovi rezultatov, ki jih je zbrala računska komisija, po natančni analizi sestavila dve ekipi, ki sta šolo zastopali na občinskem tekmovanju. Obe ekipi sta se na tem tekmovanju lepo odrezali; dosegli sta tretje in peto mesto. Če pa poudarimo, da smo pri izbiri ekip upoštevali množičnost, da so bili vsi učenci vključeni v šolsko tekmovanje, pa mislimo, da je bil smoter obrambne vzgoje v celoti uresničen.

Ob koncu moramo poudariti, da je bil uspel obrambni dan rezultat vzajemnega dela delavcev šole in zunanjih sodelavcev. Pri tem sta glavni deleži priprav in organizacije opravila učiteljica telesne vzgoje in učiteljica biologije, aktivno pa je sodeloval tudi mentor strelskega krožka.

Ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo Gasilskemu društvu Domžale in OK ZRVS, predvsem pa nekaterim posameznikom, ki že več let uspešno sodelujejo z nami. Prepričani smo, da bomo take dejavnosti ob njihovi pomoči še večkrat uspešno izvedli.

Ob rob letni programski seji Občinskega sindikalnega sveta Domžale:

Želimo posegati v reševanje bistvenih vprašanj delavca

Pred dnevi so se v Domžalah zbrali delegati sindikalnih organizacij na letni seji in se v široki, vsebinsko vseobsegajoči razpravi dotaknili domala vseh najbistvenejših vprašanj, ki zadevajo delavca.

Zelo so podčrtali aktualna vprašanja gospodarstva, koder se tudi v naši občini, kljub temu, da ni OZD z izgubo, pojavljajo veliki problemi. Podčrtali so težave pri kompenzacijskih poslih, neplačevanje za izvožene izdelke in drugo.

Doseženi so bili tudi veliki supehi. Velik uspeh je bil dosežen pri združevanju sredstev, da se ohranja likvidnost in nemotena proizvodnja. Prav zato so bili presežki SIS — usmerili smo jih za vzpodbudo pri izvozu — dobro naloženi in se pozitivne plati take odločitve že kažejo.

V občini smo dali velik poudarek tudi odplačevanju deviznih anuitet za Papirnico Količevo, saj se zavedamo, da je bistvenega pomena, da ta največja tovarna v občini dela in da se stroji vrte...

Poseben poudarek smo dali izobraževanju, saj se je treba v večji meri usposabljanje za delo v osnovni organizaciji. Osveščeni delavci bodo bolje reševali in urejali svoja vprašanja, pa tudi manj bo konfliktnih situacij.

Ugotovljamo, da delavci v vse večji meri iščejo pomoč v sindikalni organizaciji, kar kaže na potrebo, da z izobraževanjem, obveščanjem, osveščanjem vseh subjektov v delovnih organizacijah dosežemo boljše medsebojne odnose in povezave.

Tudi tema „osebni dohodki“ je bila deležna precejšnje pozornosti. Ugotovljeno je bilo, da se resolucijskih okvirov držimo le pri OD, drugod pa so stvari prešle predvidene okvire, zato izvira dotod mnogo nespornostov. V vsaki konfliktni ali polemični situaciji v organizaciji združenega dela so bili izpostavljeni naprej osebni dohodki, šele kasneje se je predočila še vrsta drugih neurejenih vprašanj (Avtoservis, Mlinostroji, Beton, Toko, Papirnica).

To so poudarili tudi šolniki, ki so vprašali, zakaj le stabilizacija pri osebnih dohodkih, tako da trpijo programi dela, drugod pa stabilizacijo dajemo v nemar. Temu področju, pa področju zdravstva, koder je bilo prav tako mnogo pripomb, so se pridružile še razprave o delovnem času, deviznih participacijah, ki pomenijo mnogokrat izsiljevanje ter druge, tako da lahko rečemo, da letna seja pomeni dobro osnovo za delo vnaprej. Zlasti še, ker so vsebinska torišča — oprijemališča za politično-operativno delovanje sindikatov točno opredeljena, aktualna in znana.

Brojčan

Ob zaključku prvega dela krvodajalske akcije v naši občini:

Kri za življenje

V eni izmed prejšnjih števil našega glasila smo že spregovorili o krvodajalstvu, o 30-letnici te humane aktivnosti v naši občini in republiki in vas obvestili o poteku krvodajalske akcije na našem območju. To je bil prvi, masovnejši del akcije, kateremu bo v mesecu novembru sledil drugi del akcije, in prepričani smo, da prav tako uspešno kot prejšnja leta. O tej pomembni aktivnosti Občinskega odbora Rdečega križa Domžale smo se pogovarjali z njegovim predsednikom tov. Francem Zabretom in tajnikom tov. Brankom Kosmačem.

Se je tudi v naši občini krvodajalstvo pričelo pred 30-letji?

Krvodajalstvo je sicer starejše kot 30 let, vendar pomeni leto 1953 najpomembnejšo prelomnico, saj od tedaj govorimo o anonimnem, prostovoljnem ter brezplačnem krvodajalstvu, v katerega se je iz leta v leto tudi v naši občini vključuje čedalje več delovnih ljudi in občanov. Prva leta je bilo najtežje, saj vrsta stvari ni bila urejenih, ko pa so o teh aktivnostih sprejeli določbe tudi samoupravni organi v delovnih organizacijah in jih uvrstili v akte, se je stanje bistveno izboljšalo in pojavili so se tudi uspehi.

Kakšna je organiziranost na tem področju?

Dobra, aktivnosti potekajo preko krajevnih organizacij RK in sindikalnih organizacij v DO. Prvi so zlasti aktivni na tistih območjih, kjer delovnih organizacij ni in vse po vrsti je potrebno pohvaliti. Če povemo le za primer, so v Blagovici zbrali kar 48 krvodajalcev za letošnjo akcijo, kar za tako majhno KS predstavlja precejšen

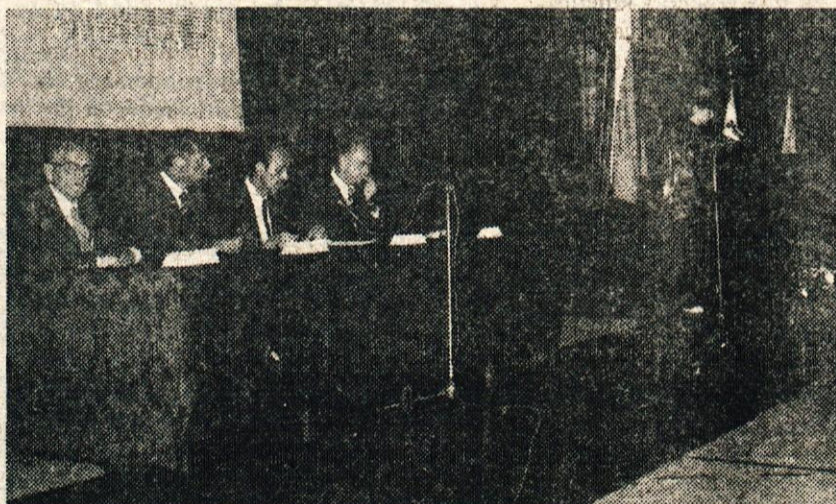
del prebivalstva. Omeniti je potrebno tudi uspešno sodelovanje naše organizacije in Občinske konference SZDL ter Občinskega sveta ZSS na tem področju.

Kako ocenjujete prvi del letošnje akcije?

Uspešno. Republiški plan predvideva iz naše občine 1900 krvodajalcev, naša komisija, ki deluje na tem področju, se je skupaj s predsedstvom odločila, da bi poizkusili doseči število 2100 in prvega dela akcije se je udeležilo kar 1750 krvodajalcev, kar pa pomeni, da bomo načrtovano število, tako kot vsako leto doslej, presegle. Vedeti namreč moramo, da iz nekaterih delovnih organizacij udeležencev zaradi sezonskega dela skoraj ni bilo, ker so se odločili, da v tej humani akciji sodelujejo v mesecu novembru.

Se vanjo vključuje dovolj mladih krvodajalcev?

V vrste krvodajalcev iz leta v leto vstopajo novi, med njimi je včasih tudi več kot polovica mladih, ki se

Svečano zasedanje vseh zborov domžalske občinske skupščine v hali Komunalnega centra. V kulturnem sporedu je sodeloval zbor Društva upokoencev Domžale

Kako naj gnojimo sadnemu drevju, da bo gnojenje uspešno

MILENA JAZBEC, dipl.ing.agr.

Odgovor na vprašanje, kako gnojimo sadnemu drevju, ni tako enostaven. Ker vemo, da je sadno drevje večletna rastlina z globokim koreninskim sistemom, si moramo, preden pričnemo z gnojenjem in se odločimo za določeni način gnojenja, razjasniti nekatera osnovna vprašanja, in sicer: kje, v kateri globini in obsegu se razprostirajo korenine sadnega drevja in kako hitro prodirajo posamezna gnojila v zemljo. Za prehrano sadnega drevja ne skrbijo debele osnovne korenine, ki izhajajo iz koreninskega vratu, temveč tanke lasaste ali kapilarne korenine, ki se nahajajo povprečno v globini 20 do 40 cm predvsem na obodu drevesne krošnje oziroma malo izven nje.

Globina in obseg korenin je odvisna od zemlje. V globokih in rahlih zemljah prodirajo korenine globlje, medtem ko v težkih in plitvih zemljah ostanejo plitvo pod površino. Razplet koreninskega sistema je močno odvisen tudi od sadne vrste. Znano je, da prodirajo korenine oreha lahko tudi do globine 6 m, medtem ko so breskve in slive znane po plitvem koreninskem sistemu.

Glede na obseg koreninskega sistema bomo gnojili odrasle strnjene nasade, kjer se korenine razpredajo že po celotni površini zemlje enakomerno po celi površini sadovnjaka. Če pa imamo opraviti z mladim sadnim drevjem ali drevjem, ki raste posamezno, gnojimo le drevesne kolobarje. Obseg kolobarjev je odvisen od starosti drevesa in meri od 0,5 do 2 m. Pri mladem sadnem drevju gnojimo celoten kolobar, medtem ko pri starejšem sadnem drevju, za katero vemo, da v bližini debla nima drobnih srkajočih lasastih korenin, gnojimo le pas pod krošnjo ali malo izven nje.

Posamezna gnojila so v zemlji različno topna in različno hitro prodirajo v globlje plasti zemlje.

Dušična gnojila se odlikujejo po lahki topnosti in hitrem prodiranju v globino, kjer se pa kmalu zaradi izpiranja izgubijo. Zato dušičnih gnojil ni potrebno vnašati v globlje plasti zemlje, ampak zadošča že, če

pogojeno površino plitvo obdelamo.

Fosforna gnojila so v zemlji zelo težko topna in izredno počasi prodirajo v globlje plasti zemlje, zato jih moramo pri gnojenju spraviti čim globlje v zemljo.

Kalijeva gnojila so nekoliko lažje topna in prodirajo v zemljo precej hitro, odvisno pa je to od kakovosti zemlje. V težkih tleh prodirajo počasneje, v lahkih pa hitreje.

V tleh bogatih s kalijem in fosforjem je dovolj, če gnojimo le toliko, kolikor hranilnih snovi je drevo v teku leta porabilo za prirast in pridelek. V takih nasadih gnojimo površino in gnojilo plitvo zadelamo v zemljo s klinasto ali krožno brano, kultivatorjem ali pa ga ročno plitvo zakopljemo. V revnih zemljah, kjer fosforja in kalija primanjkuje po celi globini zemlje, pa je nujno, da ju spravimo čim bliže aktivnim srkajočim lasastim korenin.

Kako spravljamo gnojila v globlje plasti zemlje?

Težko topna gnojila lahko spravimo v globlje plasti zemlje in trdnem ali še bolj v tekočem stanju, tako da gnojimo v brazde, jarke, luknje ali raztopljeno gnojilo injiciramo s posebnimi talnimi injektorji.

Gnojenje v brazde pride v poštev predvsem v strnjениh nasadih oziroma v nasadih, kjer so drevesa sajena v vrsti. Pod krošnjo dreves naredimo s plugom nekaj brazd v razdalji tričetrt metra. Število brazd je odvisno od velikosti krošnje. V brazde

natrosimo gnojila ter brazde nato zopet poravnamo. Paziti moramo, da ne zaorjemo pregloboko, ker lahko pri tem poškodujemo korenine. V zatravljenih nasadih lahko spravimo gnojila v bloblje plasti zemlje tudi strojno s podbrazdnim rahljačem, ki travno rušo le prereže, gnojilo pa spusti v določeno globino.

V kolikor nasada ne orjemo, izkopljemo ob obodu krošnje do 15 cm blobok jarek, v katerega natrosimo gnojilo, nato jarek zadelamo.

V nestrjenih travniških nasadih je primerno gnojenje v luknje, ki jih naredimo z lesenim ali železnim drogrom, svedrom ali lopato. Globina luknje je odvisna od globine korenin. Luknje delamo v enem ali več krogih po obodu krošnje, tako da pride na vsak kvadratni meter 4 do 6 lukenj. Gnojenje je učinkovitejše, če je zemlja vlažna ali če kmalu po gnojenju pade dež, ki gnojilo spere v globino in ga raztopi.

Učinek gnojenja je mnogo hitrejši in boljši, če gnojimo v luknje s tekočimi gnojili. Da spravimo v luknjo čim več tekočega gnojila, naredimo najprej z motiko jamico in šele nato v njej luknjo. Uspešno je tudi, če namesto luknje skopljemo ob obodu krošnje v obliki žarkov ozke jarke in vanje nalijemo tekoče gnojilo. Mnogo hitreje gre delo orok, če uporabljamo za gnojenje s tekočimi gnojili posebno pripravo, imenovano talni injektor, s katerim vnašamo gnojilo do globine 35 cm. Injektor je priključen na motorno škroplilnico in pod pritiskom vbrizgava tekoče gnojilo v zemljo. Zabodemo ga v zemljo vsaj enkrat na vsakem kvadratnem metru. Gnojilo se v zemlji razleže in tako pride v stik z vsemi koreninami. Tekoča gnojila delamo iz gnojil, ki se lahko topijo in ne dajejo usedlin. Z dušičnimi in kalijevimi gnojili pri tem nimamo težav, medtem ko se fosforna gnojila le težko topijo in puščajo precej usedline.

Izmed fosfornih gnojil je še najbolj topen in zato za tekoča gnojila najbolj primeren superfosfat. Koncentracija tekočih gnojil ne sme presegati 10%. Kot tekoča gnojila sta uporabni gnojnica in gnojevka, ki ju pa moramo razredčiti z vodo v razmerju 1:4. Da je gnojenje z gnojnico popolnejše, ji na 100 litrov dodamo 2 kg superfosfata.

Milena Jazbec

razreševanje vrste zaved, ki jih dobijo od zgoraj. Zelo ponosni so na delovanje svojih društev, zlasti hokejskega in gasilskega, zelo pridni so člani društva za varstvo narave, ki so uspešno izvedli čistilno akcijo in vrsto razstav, dana pa je bila tudi pobuda, da se aktivira kulturno društvo ZARJA, kajti kulturni dom preveč sameva, ljudje pa so

željni kulturnih prireditev, proslav in drugih prireditev. Zelo so zadovoljni s cicibanovo šolo, njihovi otroci lahko sedaj obiskujejo tudi malo šolo v domačem kraju, pred njimi pa je še vrsta aktivnosti, od katerih naj omenimo le izgradnjo kanalizacije, o kateri pa bi spregovorili ob eni izmed naslednjih priložnosti.

Ne odlašajmo s košnjo travnikov in travnih detelj

Smo v časovnem obdobju, ko so gospodarsko pomembnejše vrste trav v travni ruši naših, zlasti gnojnih nižinskih travnikov in sejanih travno deteljnih mešanica v fazi latenja. To pa je faza, v kateri so trave dosegle optimalno količino in hranilno vrednost pridelka, kar pomeni, da so dozorele za košnjo.

Največ hranilnih snovi, zlasti beljakovin, ki so v krmnem obroku pri rejih živine, najvažnejše je v mladi travi v fazi razrašanja — začetek biljenja. V tej fazi je travna ruša najbolj prikladna za urejeno pašno rabo, medtem ko je za košno rabo to čas latenja, oziroma klesanja glavnih vrst trav v travni ruši. V tem času košena travna ruša vsebuje v enem kg sušine tudi do 18 % surovih beljakovin, medtem ko košena pozneje v začetku cvetenja 12 %, v polnem cvetenju, ko se žal pri nas po stari navadi pokosi največ travinja, pa vsebuje komaj še okrog 8 % surovih beljakovin.

Starostjo, to je od latenja naprej, postaja trava čedalje bolj slamnata in v njej na račun beljakovin, narašča vsebina vlaknine-celuloze, ki pa močno zmanjšuje tudi prebavljivost te krme in sicer od 70 na 500 %. Z zapoznelo košnjo, to je s košnjo po latenju, zgubimo torej 50 in tudi več odstotkov že ustvarjenih hranilnih snovi — tistih, ki jih je trava že vsebovala. Za čas košnje zato naj ne bo merodajna le velikost travne ruše, temveč predvsem razvojna faza glavnih vrst trav v tej. Z košnjo zato nikar ne odlašajmo, kajti vsaka košnja opravljena po latenju, oziroma klesanju trav, pomeni hkrati tudi manjšo prirejo mleka in mesa pri živini; ki bo to krmo konzumirala.

Z ozirom na izgube, ki nastajajo pri spravlju krme v obliki sena, je najbolje, pretežni del pridelka prve košnje silirati, kar nam bo omogočilo opraviti košnjo pravočasno tudi ob nestanovitnem — nekoliko deževnem vremenu.

Rana prva košnja opravljena v latenju, bo omogočila tudi sorazmerno boljše in hitro obraščanje ter novo rast travne ruše, in tako bomo na vseh dosedanjih dvokosnih travnikih ob dognojevanju z vsaj 200 kg nitromonkala na hektar za vsak odkos tekom leta lahko opravili 3-4 košnje in tako spravili značilno večji pridelek čistih hranilnih snovi s hektarja travnika kot s klasično dvokosno rabo.

prof. dr. Jože Korošec
Biotehniška fakulteta — Ljubljana

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Prevoje — Šentvid

Krajevna skupnost o kateri pišemo, je ena izmed tistih, ki je na vseh področjih svojega življenja in dela, v zadnjem času dosegla vidne uspehe. To pa je bilo mogoče le ob sodelovanju vseh delovnih ljudi in občanov, ki že več let združujejo sredstva samoprispevka, ter z aktivnim delom samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Ob obisku delovne skupine smo lahko ugotovili, da so v delegacije in samoupravne organe KS vključili veliko mladih, ki imajo sicer trenutno kadrovske težave v svoji OO ZSMS, vendar zlasti z aktivnim konkretnim delom želijo po svojih močeh prispevati k razvoju svoje krajevne skupnosti. Tudi tu so prepričani, da bi bila raznovrstna gradiva čisto lahko krajša, manj strokovno pripravljena, napisana bolj po domače, iz njih pa bi moralo biti predvsem razvidno, kaj se v posameznih primerih zahteva od krajevne skupnosti.

Zahteve pa so zelo velike, od različnih spiskov, seznamov, obrazložitev (ki se jih včasih sploh ne upošteva), do konkretnih finančnih prispevkov, kjer so pravzaprav največje težave, saj je nov zakon o amortizaciji tudi tej krajevni skupnosti zagrozil, da bo morala to pokrivati kar iz sredstev za redno dejavnost. Sami pa so prepričani, da brez finančnih sredstev, brez konkretnih aktivnosti na vseh področjih ne le na komunalnem, ne bo šlo. Kajti ljudi najlažje pridobiš, če jim rezultate njihovega sodelovanja pokažeš; to pa zanesljivo niso preštevili sestanki, ki jih od njih zahteva

rejo, ki predstavlja izgubo za rejca, kot tudi za vso družbo.

Če se živali v tem času same ne gonijo oz. kažejo motnje normalnega ciklusa, je treba obvestiti veterinarja oz. Veterinarski zavod Kamnik — Domžale. Velikega pomena je tudi rano ugotavljanje brejosti pri plemenicah približno po dveh mesecih po osemnitvi. Rejec na ta način hitro ugotovi, kakšno je stanje v njegovem hlevu in tako poskrbi, da bo čim manj „praznih“ krmnih dni.

Naj še povemo, da je cena za umetno osemenje plemenic v letu 1983 din 800,00 din, od tega plača rejec 400,00 din, 400,00 din pa Sklad za intervencijo v kmetijstvu. V tej ceni je vračunana prva osemnitev in še dve pregonitvi (če je potrebno), pregled na brejost, če je osemenje v hlevu oz. vasi, stroški zdravljenja plodnostnih motenj brez zdravljenja in prevoza. Nepravilno se nam zdi, da v občini Domžale rejci, ki se poslužujejo naravnega pripusta v plemenilnih krogih, nimajo brezplačnega pregleda na brejost in zdravljenja plodnostnih motenj, ker Veterinarski zavod za te storitve ne dobi nadomestila od Sklada za intervencije v kmetijstvu.

Velik problem dela pri osemnjenju, zatiranju plodnostnih motenj, sprotno ugotavljanje brejosti, je tudi šibka kadrovska zasedba. Nujno bi potrebovali v oddelku vsaj še enega veterinarja, da bi bili lahko kos vse večjim zahtevam terena.

VZ Kamnik — Domžale
Oddelek za reprodukcijo

Naše krave semenimo prepozno!

V letu 1982 je bilo v občini Domžale 4.034 prvih osemnitev govejih plemenic, od tega 16,60 % telic. NR (t.j. % koliko živali ni v 60 — 90 dneh po I. osemnitvi prišlo na ponovno osemnitev) je 77,81 %, indeks porabe semena pa 1,41 % za osemnitev.

V istem obdobju je v občini Kamnik osemnjeno 3.055 plemenic, od tega 18,10 % telic. NR je bil 78,88 % in indeks porabe semena za eno osemnitev 1,45 %.

Vsi ti podatki, predvsem visok NR in nizek indeks porabe semena govori o zelo uspešnem osemnjenju v letu 1982. Toda pri pregledu ostalih podatkov, ki nam jih je posredoval Kmetijski zavod Ljubljana, je slika vse prej kot zadovoljiva. Že vrsto let se v svetu in pri nas postavlja za gospodarno rejo zahteva, da mora vsaka krava v času enega leta poleg uspešne mlečnosti dati rejcu tudi eno tele. Glede na skozni to prizmo pa močno zaostajamo za rejskimi cilji. Ugotovljeno je povprečje vseh slovenskih občin, ki govori, da po 12 tednih po porodu še 46 % krav ni bilo prvič osemnjenih. V občini Domžale pa v istem obdobju 65 %, v Kamniku pa 47 % ni bilo prvič osemnjenih. Ti podatki so več kot zgovorni, saj nazorno kažejo kje je treba poprijeti in kje presekati staro prakso. Prepozno pripuščamo, to predstavlja veliko gospodarsko škodo. Vzrokov za to je lahko več. Naj jih nekaj naštejemo: moteno poporodno obdobje zaradi težkih porodov, zaostale posteljice, posledica parazitarnih bolezni (kot n.p. metiljavost), nezadostna in kakovostno neustrezna prehrana, tihe pojatve, obolelost jajčnikov, presnovne bolezni itd. Premajhna je tudi osveščenost naših rejcev, saj jih ne moti, da živali še tri, štiri in več mesecev po porodu niso ponovno pripuščene.

Najbolj idealen čas za pripust je med 6. in 10. tednom po porodu. To je tudi obdobje, ko se bije boj za gospodarno rejo ali pa ekstenzivno

JAVNA RAZPRAVA

OSNUTEK PREDNOSTNE LISTE ZA SOLIDARNOSTNA STANOVA-NJA 9. JAVNEGA NATEČAJA

Na osnovi 28. in 29. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodelitev družbenih stanovanj, zgrajenih s sredstvi za solidarnost (Ur. vestnik občine Domžale št. 8/82) odbor za solidarnost Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Domžale objavlja osnutek prioritarnega vrstnega reda 9. javnega natečaja za pridobitev stanovanjske pravice na družbenih stanovanjih, zgrajenih s sredstvi za solidarnost, objavljenega v Občinskem poročevalcu št. 5 z dne 31.3.1983. S to objavo odpira Odbor za solidarnost javno razpravo o osnutku prednostnega vrstnega reda. Javna razprava bo trajala 15 dni od objave v Občinskem poročevalcu. Vsak občan ima možnost dati pripombe na prioritetni vrstni red za dodelitev solidarnostnih stanovanj. Nosilec javne razprave je Odbor za solidarnost pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Domžale, Ljubljanska 34, Domžale.

UPOKOJENCI, BORCI, INVALIDI

Prioritetna lista kompletnih in v roku oddanih vlog po preverjenem številu točk, ki so prispele na 9. javni natečaj.

Zap. št.	Priimek in ime, naslov	Prev. št. točk	Štev. čl. gosp.
1.	Zupančič Jožefa Domžale, Vodovodna 4	45	3

DRUŽINE IN OBČANI Z NIŽJIMI DOHODKI

Prioritetna lista kompletnih in v roku oddanih vlog po preverjenem številu točk, ki so prispele na 9. javni natečaj.

Zap. št.	Priimek in ime, naslov	Prev. št. točk	Štev. čl. gosp.
1.	Štupar Tatjana, Lukovica, Krašnja 47	67	5
2.	Cerar Franc, Moravče, Stegna 9	67	3
3.	Bulič Marjan, Radomlje, Zg. Jarše 43	66	4
4.	Džajkovski Tase, Domžale, Depala vas 24	66	3
5.	Balič Rozalija, Blagovica, Podmilj 10	65	3
6.	Košak Tina, Domžale, Sr. Jarše 24	64	3
7.	Blatnik Martin, Domžale, Ješetova 4	64	4
8.	Hančič Olga, Dž., Vir, Šubičeva 6	64	2
9.	Kolenko Bojan, Domžale, Količevo 40	63	3
10.	Kovačič Vesna, Lukovica 5	63	1+1
11.	Laščaj Tončka, Domžale, Študljana 54/a	62	4
12.	Pavlič Marija, Dob, Kokošnje 9	62	4
13.	Zlatanovič Nevenka, Prevoje 56	61	3+1
14.	Milenkovič Novica, Radomlje, Bistriška 1	60	3
15.	Horvát Ivan, Dob, Krtina 47	59	4
16.	Mamuzič Elizabeta, Mengeš, Loka, Grajska 2	59	3
17.	Cerar Marinka, Moravče, Vinje 4	58	2
18.	Mohar Ljubica, Domžale, Vir, Parmova 13	58	3
19.	Grosič Asija, Domžale, N. Tesla 2	57	2
20.	Kanurič Seida, Domžale, Prešernova 1	57	3
21.	Jagušič Zdenka, Radomlje, Kamniška 43	57	4
22.	Skrinjar Marija, Mengeš, Glavni trg 13	57	1
23.	Jež - Turk Jožica, Domžale, Mautarjev trg 5	56	5
24.	Stojčetič Bogoljub, Radomlje, Zg. Jarše 9	56	4
25.	Stojmenovič Negoslav, Radomlje, Zg. Jarše 9	56	4
26.	Müller Cvetka, Domžale, Depala vas 49	56	5
27.	Černivec Vesna, Domžale, Krakovska 26	56	1
28.	Čebular Magdalena, Mengeš, Kidričeva 1556	56	1
29.	Potočnik Maks, Radomlje, Kamniška 7	56	4
30.	Manoleva Kristina, Mengeš, Glavni trg 13	56	1
31.	Razoršek Slavko, Domžale, Radio c. 6	53	3
32.	Kužnik Majda, Mengeš, Pot rašiške čete 1	53	4
33.	Brdajs Nevenka, Domžale, Obrtniška 15	53	2
34.	Marinko Branka, Domžale, Ljublj. 77	53	4
35.	Kovač Milena, Domžale, Cesta padlih borcev b.2	53	2
36.	Višnjič Kodija, Mengeš, Mengeške skupine 9	52	2
37.	Vilar Ernestina, Domžale, C. talcev 22	52	2
38.	Kuralt Sonja, Radomlje, Pelechova 67	51	4
39.	Simič Mihajlo, Domžale, Prešernova 1	51	3
40.	Brnabič Marija, Domžale, Ljublj. 101	51	2
41.	Galir Ante, Dob, Dob 180	50	3
42.	Bertoncelj Alenka, Mengeš, Glavni trg 13	50	1
43.	Turk Ana, Perkova 2, Domžale	50	2
44.	Simič Perc, Domžale, Kettejeva 11	49	3
45.	Vodlan Mojca, Domžale, Sp. Jarše 37	49	4
46.	Rama Fadil, Radomlje, Prešernova 21	48	4
47.	Spasova Zorica, Radomlje, C. Pirš J. Luke 3	48	2
48.	Cestnik Mira, Domžale, Zupančičeva 7	47	5
49.	Avdič Dursima, Domžale, Stobovska 3	46	2
50.	Harl Janko, Domžale, Sr. Jarše 38	46	3
51.	Andrejka Marija, Radomlje, Pelechova 60	46	4
52.	Pernjek Peter, Radomlje, Kamniška 43	44	5
53.	Beganović Rifet, Dob, Turnše 16	44	3
54.	Ahmetović Zuhra, Mengeš, Trdinov trg 6	44	2
55.	Mršič Ivica, Mengeš, Liparjeva 12	43	3
56.	Oršič Katarina, Domžale, Kamniška 14	43	4
57.	Rodič Tatjana, Domžale, Prelog 70	43	1
58.	Gavranović Zorica, Domžale, Ljublj. 89	42	2
59.	Šabotič Umka, Domžale, Sr. Jarše 23	42	2+1
60.	Hemetek Karolina, Domžale, Ljube Šerčerja 2	42	4
61.	Zalokar Sonja, Domžale, Sejmiška 34	42	4
62.	Lunder Bojana, Domžale, V. Vlahoviča 4 A	42	4
63.	Arsenović Čedo, Domžale, Ihan 16	42	3
64.	Hamulič Martina, Domžale, Ljublj. 91	41	3
65.	Stanko Regina, Domžale, V. Vlah. 2 C	41	1
66.	Gavrič Džurdža, Radomlje, Hudo 27	38	4
67.	Mandič Ljubica, Domžale, Perkova 2	38	1+1
68.	Prošek Štefka, Domžale, Dragomelj 57	37	4
69.	Todorović Bosiljka, Domžale, V. Vlahoviča 2 D	34	4
70.	Gaušević Enisa, Domžale, Prešernova 3	33	3+1
71.	Stanič Slavko, Mengeš, Kidričeva 17A	32	4

NE IZPOLNJUJEJO RAZPISNIH POGOJEV

Zap. št.	Priimek in ime, naslov	Prev. št. točk	Štev. čl. gosp.
1.	Majnik David, Domžale, Tabor 7	70	4
2.	Deisinger Silva, Domžale, Sr. Jarše 31	69	2
3.	Pirman Julijana, Domžale, Gubčeva 5		
4.	Požar Neva, Dob, Dob 5		
5.	Orešek Marija, Domžale, Ul. 3.sep.6		
6.	Kunilo Fani, Domžale, Ljublj. 83		
7.	Bitenc Branimir, Domžale, Rojska 15		
8.	Kokalj Karol, Radomlje, Vaška pot 27		
9.	Šlaimar Štefka, Moravče, Vinje 4		
10.	Raši Nada, Blagovica, Podsmrečje 8a		
11.	Radulović Mileva, Radomlje, Zg. Jarše 9		
12.	Beganović Fikret, Dob, Turnše 16		
13.	Repovž Štefka, Domžale, V. Vlahoviča 3		
14.	Filipič Martin, Lukovica 46		
15.	Bojkovska Ljubica, Radomlje, Radomeljske čete 38		
16.	Kurtović Kasim, Domžale, Ul. 3. septembra 3		
17.	Stanković Ružica, Radomlje, Pirš J. Luke 16		
18.	Čeh Francka, Mengeš, Loka, Na ulicah 36		
19.	Šalamon Ivan, Domžale, Goričica 35		
20.	Šmid Vera, Domžale, Ljubljanska 110		
21.	Dolinšek Saša, Domžale, Bukovčeva 19 a		
22.	Matičič Magda, Domžale, Stritarjeva 4		

NEKOMPLETNA VLOGA V ČASU NATEČAJA

1.	Kantarevič Zemka, Domžale, V. Vlahoviča 4 B	nima stalnega bivanja
2.	Jaklič Gizela, Dob, Zalag pod Trojico 13	

NEKOMPLETNA VLOGA PRISPELA PO ROKU

1.	Rebernak Karmen, Mengeš, Jemčeva 45	
----	-------------------------------------	--

Osnutek odloka o zaklonskih in drugih zaščitnih objektih v javni razpravi

Skupščina občine Domžale je na seji dne 10. maja letos sprejela osnutek odloka o zaklonskih in drugih zaščitnih objektih in ga dala v enomesečno javno razpravo. Zakonske spremembe na področju zaklanjanja prebivalstva in materialnih dobrin, ki sta jih prinesla zvezni zakon o splošni ljudski obrambi in republiški zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozščiti, so narekovale potrebo po sprejemu novega odloka o zaklonskih. Odločili smo se za nov odlok, ki bo občanom in drugim družbenim subjektom nudil več podatkov od sedanjega odloka, ker bo povzema nek normative tudi iz drugih predpisov s tega področja. Z enomesečno razpravo želimo omogočiti čimvečjemu številu delovnih ljudi in občanov, da s svojimi pripombami in predlogi prispevajo k oblikovanju novega odloka.

Osnutek novega odloka so prejeli vsi delegati občinske skupščine, krajevne skupnosti, ki spadajo v cono obvezne gradnje zaklonskih in organizacije združenega dela.

Bistvene novosti, ki jih prinaša osnutek odloka so:

- sedanja cona obvezne gradnje zaklonskih se za nekaj naselij zožuje;
- za vsa hišna zaklonska in druga manjša zaklonska zmogljivosti do 15 zaklonskih mest se predlaga manjša odpornost id sedanjih 200 na 50 kPa, kar bo pomenilo gradnjo individualnih zaklonskih in zaklonskih v manjših OZD in drugih delovnih enotah;
- stopnja prispevkov se v skladu z zakonskimi določili povečuje za vse zavezance.

V petem poglavju osnutka odloka so opredeljene obveznosti investitorjev do financiranja gradnje in vzdrževanja zaklonskih ter plačevanja prispevkov. Te obveznosti so povzete iz republiškega zakona o SLO in DS, ki za večino zavezancev prispevka določa spodnjo mejo, zgornjo mejo za prispevek pa prepušča v presojo občanom, ki naj na podlagi ocene ogroženosti določijo višino prispevkov za posamezne kategorije zavezancev.

Z osnutkom se določa, da bodo investitorji, ki so oproščeni graditve zaklonskih, plačali prispevek za zaklonska 4% (varianta 3%) od skupne gradbene cene objekta oziroma adaptacije, imetniki stanovanjske pravice in uporabniki poslovnih prostorov v

družbeni lasti na območjih, kjer je gradnja zaklonskih obvezna, 4% (varianta 3%) od letne stanarine oziroma najemnine in lastniki oziroma uživalci stanovanjskih, poslovnih in počitniških objektov 0,08% (varianta 0,06%) od nabavne vrednosti oz. prostorov.

Za primerjavo dajemo naslednji tabelarni pregled o zbranih sredstvih za javna zaklonska in načrtovanih sredstvih po osnutku novega odloka:

TABELARNI PREGLED

O ZBRANIH SREDSTVIH ZA JAVNA ZAKLONSKA IN NAČRTOVANIH SREDSTVIH PO OSNUTKU NOVEGA ODLOKA

Zavezanci	Vsebina	Obstoječi odlok	Zakon 202. člen	OSNUTEK ODLOKA I. varianta	OSNUTEK ODLOKA II. varianta
A	Višina prispevka	2%	ne manjši od 2% in ne večji od 4%	4%	3%
	Sredstva 1977-82	19.898,30			
	Sredstva 1982	9.148,30			
	Načrt. sred. v 1 letu			18.300.-	13.700.-
B	Višina prispevka	2%	ne manjši od 3%	4%	3%
	Sredstva 1977-82	650.099,20			
	Sredstva 1982	255.894,45			
	Načrt. sred. v 1 letu			511.800.-	383.800.-
C	Višina prispevka	0,03%	ne manjši od 0,06%	0,08%	0,06%
	Sredstva 1977-82	4.624.325,85			
	Sredstva 1982	1.676.335,85			
	Načrt. sred. v 1 letu			4.470.200.-	3.352.600.-
SKUPAJ	Sredstva 1977-82	5.294.323,35			
	Sredstva 1982	1.941.378,60			
	Načrt. sred. v 1 letu			5.000.300.-	3.750.100.-

- A. Investitorji, ki so oproščeni gradnje zaklonskih (od skupne cene gradbenega dela stavbe)
- B. Imetniki stanovanjske pravice in uporabniki poslovnih stavb in prostorov v družbeni lastnici (od skupne letne stanarine oziroma najemnine)
- C. Lastniki stanovanjskih, poslovnih, počitniških in drugih stavb in prostorov, ter dela stavb in imetniki pravice uporabe na teh stavbah in prostorih - letni prispevek (od naborne vrednosti stavbe oziroma osnove za obračun amortizacije).

Gradnja zaklonskih v coni obvezne gradnje v družbenih objektih pa tudi izven cone, bo obvezna. Oprostitev gradnje zaklonskih bo le v izjemnih primerih, ko ta ne bo možna zaradi geoloških, hidroloških ali konstrukcijskih pogojev.

Glade na to, da sodi občina Domžale med najbolj ogrožena območja v Sloveniji, moramo storiti vse, da pospešimo zagotavljanje možnosti zaklanjanja prebivalstva in materialnih dobrin. Ena od teh možnosti je gradnja javnih zaklonskih. Z načrtom gradnje zaklonskih v občini se bo določil tudi vrstni red gradnje javnih zaklonskih na posameznih območjih. Intenzivnost gradnje javnih zaklonskih na posameznih območjih. Intenzivnost gradnje javnih zaklonskih pa je odvisna od višine prispevkov oz. zbranih sredstev. Zaradi tega se je potrebno v javni razpravi opredeliti glede višine prispevkov.

Pri razvoju in organiziranju civilne zaščite kot dela splošne ljudske obrambe se iz leta v leto daje vse večji pomen zaščiti delovnih ljudi in občanov. Zaščita prebivalstva v vojnih razmerah se lahko izvaja z različnimi ukrepi civilne zaščite, vendar se za najučinkovitejši ukrep zaščite pred vojnimi dejstvi smatra zaščita z dobro zgrajenimi in opremljenimi zaklonski. Izkušnje dosedanjih vojn so pokazale, da se z izvajanjem tega ukrepa v vojni bistveno zmanjšujejo žrtve med civilnim prebivalstvom. Podatki iz druge svetovne vojne nam povedo, da so bile izgube med civilnim prebivalstvom v nekaterih mestih, v kateri je bila civilna zaščita dobro organizirana in zgrajena ustrezna zaklonska, tudi do tridesetkrat manjše kot v tistih mestih, kjer ni bilo ustreznih zaklonskih in organizirane civilne zaščite.

Razvoj vojne tehnike povečuje rušilno moč in možnost prenosa sodobnega orožja na velike razdalje. Zato vsaka nova vojna zahteva več žrtv ravno med civilnim prebivalstvom.

Navedena dejstva nas zavezujejo, da moramo sedaj v miru pri dograjevanju našega obrambno-zaščitnega sistema posebno skrb posvetiti gradnji zaklonskih.

Gradnja zaklonskih je zakonska obveznost vseh družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela in občanov.

Sedanji odlok o zaklonskih se uporablja od 1. januarja 1977. leta. V tem času se je zbralo na posebnem računu občine okoli 5.500.000 din prispevkov za gradnjo javnih zaklonskih. Razumljivo je, da s tako majhnimi sredstvi ni bilo mogoče pričeti z gradnjo javnega zaklonskega. Kljub temu se že dve leti dela na tem in zbirajo ustrezne informacije, da bi se čimprej pristopilo k gradnji javnega zaklonskega v Domžalah. Trenutno se izdeluje potrebna gradbena dokumentacija za zaklonske kapacitete 2 krat 200 oseb. Predvidena predračunska vrednost bo znašala približno 18 milijonov din.

Sekretariat za ljudsko obrambo Domžale

ARHITEKT S SODELAVCI PROJEKTIRA NOVOGRADNJE, ADAPTACIJE, DELAVNICE IN PRIZIDKE
Informacije po telefonu (061) 317-480 popoldne

PRIREDITVE V LETNEM GLEDALIŠČU NA STUDENCU

Ustvarjalni čez vse...

Prizadevno Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan je v soboto 21. maja povabilo v letno gledališče na Studencu igralce Kulturnega društva Svoboda Žalec, ki so uspešno izvedli opereto skladatelja Radovana Gobca Planinska roža, ki se jo posebno Domžalčani in okoličani dobro spominjajo, saj je bila nič kolikokrat izvajana na odru godbenega doma v Domžalah. Opereta je bila izvedena v okviru praznika domžalske občine.

Člani Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan pa bodo 4., 5., 11. in 12. junija 1983 izvedli dramsko delo pisatelja Janka Kersnika Testament, ki so ga nameravali izvesti že lansko leto, v letu, ki je bilo posvečeno 130-letnici pisateljevega rojstva. To jim je bilo zaradi drugih prireditev onemogočeno. Zato se bodo s tem dramskim delom v letošnjem letu spomnili pomembnega jubileja svojega rojaka.

Prizorišče te dramatisirane povesti je v Črnem grabnu, blizu Podmilja, kjer je večših nasproti tamkajšnjega mlina stala mogočna Topolščakova domačija. Še v Kersnikovih časih je tam gospodaril Josip Murnik-Topolščak, ki se za gospodarstvo ni dosti brigal, se raje vozil v Trst in tam stavljal velike vsote v loterijo, vendar je pri

tem obobožal. Pri izvedbi tega dramskega dela bo sodelovalo okrog 50 igralcev. Repija je tudi tokrat v rokah Lojzeta Stražarja, sceno je pripravil Saša Kump iz Kranja, za glasbo je poskrbel Borut Lesjak.

Pred kratkim je članom KD Miran Jarc Škocjan uspelo, da so postavili montažno stavbo, ki jim bo služila za shrambo kulis in garderobo, s čimer so vsaj delno rešili velik društveni prostorski problem. Jeseni, verjetno v mesecu septembru, pa računajo, da bodo imeh v letnem gledališču še dve večji prireditvi.

Prizadevnim članom Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan želimo, da bi jim bilo pri izvedbi prireditev v letnem gledališču naklonjeno vreme in da bi imeli čim lepši obisk.

Tone Ravnikar

V Domžalah so v mesecu maju pripravili

Desetletnica društva »Pet«

Konec meseca aprila 1983 s Lobode Domžale redni letni občinski delu v preteklem letu. Poleg večje tudi predsednik ZKO Domžale Pavle Pevec, ravnatelj Glasbene predstavnika kluba Mavrica Rador predsednik Matjaž Mauser in v društveni razstavnici dejavnosti, ki Člani so razstavljali v tovarni razstavišču Sinagoga v Mariboru obrtništvu v domžalski hali, v 130-letnici rojstva pisatelja Janka Osnovni šoli Venclja Perka Do razstavo tudi mentor akademski

Nekaj slik članov, ki so bile na republiški razstavi v Mariboru, je bilo razstavljenih tudi v Kranju. II. slikarskega ex-tempora Podoba Ljubljane se je udeležilo 5 članov, slikarske kolonije Gameljne 82 Bogdan Potnik, ex-tempora Rašica 82 Ida Rebula in Tone Ravnikar, samostojne razstave sta pa imela Bogdan Potnik v Ljubljani in Tivtu, Tone Ravnikar pa na Rodici. Tone Ravnikar se je udeležil tudi slikarske kolonije Gorca 82. Društvo je izdalo glasilo Perspektive, člani so pa upodabljali predvsem Brdo in okolico in risali predvsem avtoportret. Društvene kolonije v Florjanu nad Gornjim gradom se je udeležila večina članov. V Ljubljani so si člani ogledali razstavo slikarja Nikolaja Omerze in razstavo Društva slovenskih likovnih umetnikov. Ob koncu leta so pa naredili dokoracijo za novoletni koncert v Domžalah in Mengšu.

Mentor Danijel Fugger je v svojem poročilu poročal predvsem o ponedeljkovi likovni šoli in poudaril pomen te šole, kajti le tisti, ki bo reden, bo seznanjen s tehnikami slikanja in bo lahko napredoval, zato je

Občni zbor mengeške Svobode

Sredi meseca aprila 1983 so imeli člani DKD Svoboda Mengeš občni zbor, na katerem so prikazali uspehe v preteklem letu, vključeno z letošnjim 30-letnim delovanjem in 110-letnico kulturnega delovanja v Mengšu. Obisk članov društva, ki šteje 115 aktivnih članov, je bil izredno lep, saj je bilo navzočih 77 članov.

Uvodoma je člani in goste pozdravil predsednik Slavko Pišek, nakar so poročila podali vodje skupin. Poročilo Folklorne skupine je podala Andreja Zabret. Skupina je imela v letu 1982 23 nastopov in to: za finančne delavce domžalsko-kamniškega območja, za Dan žena v Domžalah, na oddaji „Pokaži kaj znaš“ v Mengšu, ob obletnici trgovskega podjetja Napredek Domžale, na proslavi 1. maja, ob prihodu štafete v Mengeš, na prireditvi v korist invalidskega športnega društva Olimpija, ob otvoritvi razstave obrti v Domžalah, na srečanju folklornih skupin Gorenjske v Mengšu, na parti-zanskem mitingu. Sodelovala je pri veseloigranju Ivana Sivca „Ljubezen, ljubezen“, na Dnevu kamniške folklorne v Kamniku, ob prihodu gasilcev iz Avstrije, v pobrateni Koprivnici na srečanju mladine Domžal in Koprivnice, za internirance domžalske občine v Mengšu, ob 30-letnici Planinskega društva Mengeš, za Dan republike v Leku in Induplati ter na proslavah v Domžalah in Mengšu in nastopu za šahiste iz ZRN. V letošnjem letu so pa sodelovali na prireditvi ob 110-letnici kulturnega delovanja v Mengšu in 30-letnici DKD Svoboda Mengeš.

Poročilo dramske skupine je podal predsednik Drago Plevel. V sezoni 1981/82 so člani v režiji tov. Štebete dvakrat izvedli dramsko delo Ivana Sivca „Ljubezen, ljubezen“, v letu 1983 pa trikrat uprizorili dramsko delo Pavla Golije Sneguljčica v režiji Jožeta Gogala. V okviru krajevnega praznika so sodelovali na Partizanskem mitingu, sodelovali na proslavi 29. novembra, Prešernovem dnevu in proslavi 30-letnice Svobode.

O delu Mešanega pevskega zbora je podal poročilo predsednik Štefan Borin. V letu 1981/82 je imel zbor 30 nastopov in pred tem 162 vaj. Zbor je nastudiral 22 narodnih in borbenih, 15 opernih in 9 umetnih pesmi. Težave so s fluktuacijo pevcev, saj se je v dvehletnem obdobju zamenjalo 19 pevcev, tretjino zbora.

Predsednik Slavko Pišek je poudaril, da k uspehom v veliki meri pripomore povezanost skupin. O prehojeni poti 30-letnega delovanja je bilo veliko napisanega v jubilejni

brošuri. Važno je tudi sodelovanje s šolskim kulturnim društvom, Mengeško godbo, Glasbeno šolo, oddelkom v Mengšu ter to, da DKD Svoboda pokriva potrebe po kulturnih dobrinah mengeških krajanov. Razveseljivo je tudi dejstvo, da so vse skupine obogatene z novimi mlajšimi člani in da delovno sledijo dogovorjenemu programu, kar pomaga k uspehom, s katerimi se lahko le redki ponasajo. Poleg aktivnosti MPZ in Folklorne skupine je ponovno zaživelo delo dramske skupine, harmonikarski orkester bo pa tudi kmalu ponovno zaživel, kar je dokazal na proslavi 30-letnice. Večjo skrb bo posvetitvi materialnim pridobitvam, zato bo zagotoviti primerne prostore. Upravni odbor se je zavedal svojega dela, saj so bile vse seje (28) sklepčne. Važni so tudi dobri medsebojni odnosi med člani skupin. Za uspešno delo je Svoboda ob 30-letnici dobila številna priznanja. Ob koncu se je predsednik Slavko Pišek v svojem govoru zahvalil Lini Sitar za 25-letno delo knjižničarja. Zahvalil se je pa tudi ožjim sodelavcem, članom UO in NO ter vodjem skupin.

Za leto 1983 imajo posamezne skupine v programu: Folklorna skupina dokončno postavitev mengeških plesov, sodelovanje na srečanju slovenskih folklornih skupin v Mokronogu, nastop s folklorno skupino iz Koprivnice v letnem gledališču in nastop v Koprivnici. Dramska skupina pripravlja v režiji Franca Veiderja dramsko delo Franca Klinarja Plavž, sodelovala bo pa tudi na Partizanskem mitingu. Mešani pevski zbor pa želi nastopiti izven občinskih meja in se pobratiti z zborom izven slovenskih meja in izvesti akcijo za pridobitev novih moških glasov.

Ob koncu so člani Foto-kino kluba Mavrica Radomlje prikazali filmske zapise kronike mengeške Svobode in filmske zapise pomembnih dogodkov v Mengšu in občini, za kar se jim je še posebej zahvalil tov. Slavko Pišek.

Novemu odboru, ki mu ponovno predseduje Slavko Pišek, želimo pri nadaljnjem delu in uredništvu delovnih nalog še veliko uspehov.

Tone Ravnikar

PRED POLETNO SEZONO:

Otroci julij na morju:

Svet za letovanje pri Zvezi prijateljev 12-dnevno letovanje (bivanje v K... odšla v petek, 1. julija in se vrnila 12. julija in se vrne v soboto 23. ... povečali in tako znašajo:

5.000 din plačajo starši z 8.000
4.000 din plačajo starši z 7.000
3.000 din plačajo starši z 6.000
2.500 din plačajo starši z 5.000
2.000 din plačajo starši z 4.000

V omenjene cene so vračunani ... (4 obroki dnevno), vzgojitelji, med in drugo.

Prijaviti se je treba čimprej, pregledani v zdravstvenih ustanovah Lukovici.

S to obliko dela Zveza prijateljev organiziranju za zdravje mladih z pohvale.

Mengeš skozi čas

Župnijska stavba sama po sebi v Mengšu ni nič posebnega. Sezidali so jo v začetku tega stoletja. Posebnost, zaradi katere se velja ustaviti ob njej, je, da so 1899 pri kopanju temeljev zanjo našli na staroslovansko grobišče. Ostanke, ki so jih pri tem našli, pa segajo po vsej verjetnosti v čas prihoda prvih Slovanov v Mengeš. To sklepamo iz tega, ker so našli v njih obsenčne obročke, nekaj luničastih uhanov, med njimi je eden z ornamentami, kar je posebna rekost, nekaj prstanov, sponk in ostankov stekla, ki izvirajo iz poganskih navad. Cerkev namreč ni dovoljevala dajati dodatkov v grob. Torej so ti grobovi še iz časov, preden so se prebivalci pokristjanili, ali pa iz let pokristjanjevanja, ko je bila ta šega še zakoreninjena.

Sicer pa obsegajo dosedanje arheološke najdbe v Mengšu skoraj vsa zgodovinska obdobja. Tako prazgodovinsko, antično in zgodnjerednjeveško. Poti, ki peljejo skozi Mengeš, ali v njegovi bližini, so stara ljudstva že zgodaj uporabljala. Ker so leta 1938 našli pri Kamniku ob mamutovih ostankih tudi majhno orodje, ki ga je uporabljala človek, ki je tu živel pred 50 tisoč leti, ni nemogoča domneva, da so živeli njegovi vrstniki, sodobniki Potočke zijalke in krapinskega človeka tedaj tudi v Mengšu.

Iz mengeške okolice je še nekaj ostankov barjanov (kamnitne in bronaste sekire) ter bronastega gradiva (Trzin, Domžale). Ti spadajo na konec bronaste dobe, torej v čas, ko se je na primer v stari Grčiji začela razvijati kultura. Tedaj so to ozemlje poselili Iliri. Najpomembnejša ilirska najdba v Mengšu je bronasta fibula. Iz ilirskega obdobja je tudi nekaj grobov, ki so jih našli pred prvo svetovno vojno na vzhodnem območju Mengša in ostanke iz njih pričajo, da spadajo v čas najdb na Vačah. Nekaj ilirskih najdb pa je tudi s posestva Antona Stareta.

Iz keltskega obdobja poznamo v Mengšu grob, ki so ga našli na Gobavici, na mengeškem hribu. V njem sta bili dve zapestnici, velik nož in sulica. Blizu najdb so našli tudi ostanke delavnice za predelavo železa. Iz rimske dobe je nekaj najdb iz vnožja Gobavice, ostanek dveh rimskih zidov in nekaj grobov z raznimi prdatki, glinastimi žarami, oljenkami itn. 1834 so po velikem požaru odkopali obokani grob iz lončenih plošč, v katerem je bila žara in balzamarij. Ob prekopavanju cest med Mengšem in Kamnikom, na polju Drnovo, so sredi prejšnjega stoletja odkrili ostanke rimskih zgradb, drobce stekla in tudi nagrobno ploščo, ki pa je neznanikam izginila. Ob tem moramo omeniti tudi rimsko cesto, med Ljubljano in Trojanami, ki je imela verjetno tu na Drnovem svojo postajo (Mutatio ad quartodecimum – pri štirinajstem miljniku).

Mengšu pripisujejo zgodovinarji tudi nagrobni kamen z latinskimi napisom, ki je danes v Kranju. Zadnja leta se je lotil načrtnih izkopavanj Kamniški muzej. Tako je delno že raziskan stari grad (Mengov grad) na Gobavici, leta 1979 pa so odkrili izredno pomembne najdbe na vrtu Ravbarjevega gradu. Te uvrščajo Mengeš v evropsko pomembna arheološka najdišča.

Če se zdaj odpravimo od župnišča proti Liparjevi cesti ali proti nekdanjemu Malemu Mengšu, bomo na desni od daleč ugledali zelo lepo mrliško vežo, ki jo je zasnoval dipl.inž. arch. Branko Rebek, naravnost pa še drugo hišo levo; domačijo Liparjevih. Če bi šli po tej cesti naprej, bi se verjetno ustavili še pri Zelencu, kjer je živel dolgoletni mengeški učitelj Rajko Božič, malo naprej pri Jurju, kjer je imel svoj dom

partizanski zdravnik dr. Tine Zajec in njegov svak profesor Janez Koncilija, med vojno član pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko, po vojni pa dolgoletni ravnatelj firmazije v Kranju in na Poljanah ter nazadnje direktor Mestnega muzeja v Ljubljani, ter Zvone Gorjup, pravni svetnik, človek velike kulture in razgledanosti (znan je več kot deset jezikov), urednik Kriminalistične revije in neumorni mengeški družbenopolitični delavec. V hiši, blizu njegovega doma, je dolga leta stanoval tudi Tone Blejč, družbenopolitični delavec in dolgoletni mengeški republiški poslanec.

Če se povrnemo k Liparjevi hiši, naj omenimo, da je dala tri poznane Mengšane: Petra Liparja starejšega, njegovega sina Petra, skladatelja in Ivana Liparja, zgodovinarja NOB.

Peter Lipar st. je bil dolga leta mengeški župan, predvsem pa 40 let kapelnik Mengeške godbe. Peter Lipar ml., pa je slovenski skladatelj, pevodja in prireditelj ljudskih pesmi. Peter Lipar ml., je edini Mengšan, ki se je uveljavil kot skladatelj glasbe resne smeri. Leta 1937 je diplomiral pri prof. Ostercu na oddelku za kompozicijo tedanjega Državnega konservatorija v Ljubljani. Nato se je naselil v Kranju in tu postal središče glasbenega življenja, zlasti kot pevodja Prešernovega zbora, ki je predvsem po njegovi zaslugi veljal celo vrsto let kot najboljši ljubiteljski pevski zbor na Slovenskem in so ga poznali tudi zunaj naših meja, ter ravnatelj kranjske glasbene šole. 1980 pa je žal umrl.

Skladati je začel že pred letom 1932. Njegovo delo obsega predvsem zborovske skladbe in nekaj skladb za klavir, ki jih je izdal pod naslovom „Bagatele“.

Lipar je kot Osterčev učenec v svojih mlajših letih ustvarjal tedaj v modernem atonalnem sistemu, ki je zavrgel melodijo. V kasnejših delih pa se je naslonil na ljudsko motiviko, verjetno pod vplivom prirejanja ljudskih pesmi, in jo oblikoval v bližnji preteklosti v sodobni skladateljski tehniki.

Če zdaj zavijemo v levo, je hiša pred zvonikom nekdanja kaplanija. Stavba je znamenita zato, ker je v njej živel nekaj duhovnikov, znamenitih Slovencev. Tu je bival Ignacij Holzappel, znani Prešernov Lesničjek, zgodovinar Anton Koblar ter univ. prof. dr. Metod Mikuz. V njej je imelo svoje prve prostore tudi Bralno društvo. Med okupacijo je bila v tej stavbi v šol. letih 1944/47 tudi del osnovne šole, in sicer prvi razred. Zanimivo je, da so Nemci v zadnjem šolskem letu zasedbe 1944/45 dovolili, da je bil pouk deloma tudi v slovenščini.

Mengeš je dobil javno šolo ob koncu 18. stoletja. Njena predhodnica je bila zasilna farna šola, katere začetek sega v čas, ko je skrb za skromno izobraževanje slonela na duhovščini. Zasilna šola pri mengeški cerkvi je delovala verjetno že v 16.

stoletju, ker se v osemdesetih letih omenja cerkovnik Gregorij, za njim pa neki Funtek. Iz kasnejšega časa (prva polovica 18. st.) pa imamo ohranjeno listino, v kateri sta omenjena dva zasilna učitelja: Andrej Jelovšek, oče znanega slikarja Franca, in Drenik, Jelovškov naslednik. V domačem jeziku sta poučevala verouk, branje, pisanje in računanje. Tik pred koncem 18. stoletja je šola postala javna. Ustanovljena je bila okoli leta 1796. Prvi redno nastavljeni učitelj je bil K. Kralj. V šolo so morali hoditi otroci iz 5 krajev od 17 v fari, to se pravi, da je bilo učencev okoli sto. Šola ni imela svojih prostorov. Imela je najeto učilnico v Dragarjevi hiši. Do lastnega poslopja je prišla šele po velikem požaru 1934. Na pogorišču mežnarije so namreč pozidali novo poslopje, kjer je dobila šola učilnico v prtiličju.

Na desni, torej nasproti te, stoji stara šola, v kateri je, kot smo že prej omenili, zdaj tudi oddelek glasbene šole Domžale. Tu imajo svoje prostore tudi nekatera mengeška društva: Planinsko društvo Janez Trdina, ki je dalo iz svojih vrst vrsto uspešnih alpinistov, Turistično društvo Mengeš, znano zlasti kot sodelavec nekdanje Kmečke ohceti in pobudnik za postavitev največjega mlaja na svetu. Od učencev te šole moramo omeniti predvsem generala Rudolfa Maistra, ljubljanskega župana Ivana Hribarja in vseh mlajših, katerih imena danes kaj pomenijo v Mengšu, v Sloveniji ali celo v svetu. Na primer Tone Škarja, vodja odprave na M. Everest. Tu je zdaj priložnost, da se seznanimo z zgodovino šole.

Tu pa so še drugi himalajci, n.p. dr. Evgen Vavken, Pavle Šimenc, Miro Šušteršič ter grenlandci, recimo Miro Štebe iz Trzina. Mimo tega naj omenimo, da imamo Mengšani po zaslugi mengeških in domžalskih alpinistov tudi svojo goro na Groenlandu (Pirc Mengeš).

Pouk v šoli se je začel 1835. Za Kraljem je učiteljeval Jurman, njega pa je nasledil Franc Dolenc, ki je učil tudi Janeza Trdino. Dolenc je kasneje postal tudi mengeški župan. Za časa njegovega učiteljevanja je šola postala dvorazrednica. Dolenc je uvedel tudi „zlato knjigo“ v kateri najdemo imena Trdine, Hribarja, Novaka in drugih. Dolencev naslednik je bil Janez Thuma. Čeprav ni bil dolgo v Mengšu, je bilo njegovo delo vendar pomembno, ker je začel pisati šolsko kroniko. Od tedaj je ta kronika, v kateri so zapisani tudi krajevni dogodki, pomemben vir za zgodovino Mengša. Ob njegovem vodenju šole so dva razreda razdelili v štiri, uvedli popoldanski pouk in ponavljalno šolo.

1876 je postal novi nadučitelj Anton Javoršek. Ta se je zelo trudil, da bi kraj dobil novo šolo, saj se je v dveh učilnicah gnetlo že 350 učencev in učenk. 1884 je šola postala trirazrednica. Nato so se začele priprave za novo šolo. Ob vprašanju za stavbišče so se vneli med člani šolskega sveta, ki mu je načeloval župan Janez Levec, hudi spori. Ti so se vlekli tja do 1888, ko so se končno le zedinili, kje naj nova šola bo. Zanimivo je, da so sklenili vpeljati za kritje stroškov za zidavo „šolski naklad“ (današnji samoprispevek).

V šolskem letu 1891/92 je šola prvič izdala tiskano letno poročilo, ki je izšlo osemkrat. Njegov utemeljitelj in poglaviti sodelavec je bil kaplan Anton Koblar, slovenski zgodovinar.

Domžalski kulturni koledar

- 1.6.1983 v Osnovni šoli Vencija Perka – koncert za mladino – Godba na pihala Domžale
- 3.6.1983 Muzej Jelovškovih fresk v Grobljah – koncert Domžalskega okteta
- 14.6.1983 – Groblje 1983 – Nikolaja Vipotnik – sopran, Alojz Zupan – klarinet, Andrej Jarc – klavir

Koncertna ponudba Cankarjevega doma

- 17.6.1983 – orkester Slovenske filharmonije – H. Dutilleux, S. Tohmaninov, C. Debussy

● IHANSKI SMUČARJI UGOTAVLJAJO

Uspešna sezona

Prihodnjo smučarsko sezono bo smučarski klub Ihan praznoval častitljiv jubilej – 50-letnico obstoja. V društvu so se odločili, da jo bodo praznovali na delaven način in kronano z uspehi.

V času stabilizacije je telesna kultura nekoliko odrinjena in tako se je znašla večina športnih društev pred perečim problemom samovzdrževanja. Delo z mladimi je zelo zahtevno, za kar po klubu primanjkuje strokovnih kadrov. Tjisti, ki pa sicer delajo z mladimi športniki so skromno nagajeni za svoje delo. Ker so treningi in sama vzgoja mladih športnikov vse zahtevnejši, bi potrebovali poklicnega trenerja, za kogar pokrivanje osebnega dohodka pa klub nima dovolj gmotnih sredstev.

Da le ni vse tako črno – sneg je vendarle bel – nam govori podatek, da se še najdejo posamezniki, ki se držijo kakovostnega vrha. Štefan Starbek je bil med mladimi pionirji na vseh tekmah drugi, dvakrat pa je celo zmagal. Tudi Pavovec v kategoriji starejših pionirjev ne zaostaja dosti za njim. Mladinka Zvonka Kokalj je letos precej napredovala, dobre uvrstitve pa je dosegla tudi dijakinja škofjeloške gimnazije Mateja Pogačnik. V nekoliko novejši disciplini – biatlonu so bili doseženi izvrstni rezultati. Res pa je, da se ta disciplina v pionirski kategoriji šele uvaja in od tod nekoliko manjša konkurenca. Skupino mladih biatloncev (Kovič, Star-

bek, Lenček, Pavovec) dopolnjujeta Lekan in Krajšek pri mlajših mladincih. Reprezentant pa je Peter Gregorič, ki te dni že služi domovini. Pri biatlonu, za katerega namensko ne dobivajo še nobenih sredstev, je največji problem orožje in takoj za njim strelišče za MK puško. Dve specialni MK puški sta seveda premalo za odločnejši razmah množičnosti pri tej zvrsti.

Organizirana sta bila dva začetna tečaja smučarskega teka. Prvi v Ihanu je zajel predvsem mlajše in je bil dobro obiskan. Drugi je potekal preko ZTKO za odrasle. Zaradi slabe propagande s strani ZTKO Domžale (en sam oglas v Delu) je bila skromna udeležba, saj se je prvi dan tečaja število tečajnikov celo izenačilo s številom voditeljev.

O skakalni sekciji v Prevojah smo že poročali. 24. aprila smo pripravili tradicionalni „Pohod Ihan 83“. Ta trimska akcija si je z leti pridobila že lepo število privrženec.

V veliko oporo smučarjem je DO Termit, ki jim nudi vsestransko pomoč, predvsem finančne narave. Pomagajo pa tudi Emona TOZD Prašičereja, KŠ Ihan in pa seveda TKS Domžale.

J. Gregorič

»Šlandrovci najboljši v atletiki

(im) – Domžalski športni park je bil prizorišče občinskega prvenstva ŠSD v atletiki, ki se ga je udeležilo kar 400 mladih atletov in atletinj z devetih osnovnih šol, pripravila pa AK Domžale in ZTKO Domžale. Najboljši na prvenstvu so se s koncem maja udeležili področnega atletskega tekmovanja v Ljubljani.

REZULTATI – ml. pionirke: tek 60 m: 1. Hostnik (JBT), 2. Jeršin (MB), 3. Novak (SB), 300 m: 1. Burnig (MB), 2. Dražen (JBT), 3. Zajc (SB), 600 m: 1. Nemeček (JBT), 2. Frelj (SB), 3. Kumer (MB), skok v daljino: 1. Zajc (JV), 2. Cevc (RC), 3. Rosulnik (MB), višina: 1. Podbevšek (SB), 2. Zanoškar (MK), 3. Turk (RC), met krogle: 1. Štefan (JV), 2. Župančič (MB), 3. Vrhovnik (MB), ml. pionirji – 60 m: 1. Podržaj (RC), 2. Orehek (MK), 3. Stojc (JBT), 300 m: 1. Breznik (JK), 2. Kumek (SB), 3. Zgajnar (SB), 600 m: 1. Majcen (MB), 2. Jerčinovič (JBT), 3. Colarič (SB), skok valjino: 1. Kržan (JBT), 2. Mesar (MB), 3. Orehek (JBT), višina: 1. Jerič (SB), 2. Velepec (SB), 3. Matkovič (VP), met krogle: 1. Kravanja (MB), 2. Cimprman (SB), 3. Kravanja (MB), st. pionirke – tek 100 m: 1. Kranjc (JBT), 2. Ulčar (RC), 3. Levec (MB), 300 m: 1. Košir (JBT), 2. Pavlovič (VP), 3. Mau (SB), 600 m: 1. Rajgl (JBT), 2. Matičič (SB), 3. Bergant (MB), skok v daljino: 1. Miklič (MB), 2. Zaburnič (SB), 3. Nastran (RC), skok v višino: 1. Žužek (MB), 2. Berlic (MB), 3. Gorta (JBT), met krogle: 1. Lovše (MB), 2. Vodlan (JBT), 3. Hlupič (MK), štafeta 4x100 m: 1. OŠ Josip Broz Tito, 2. OŠ Matije Beljca Matev a, 3. OŠ Radomeljske čete, st. pionirji – tek na 100 m: 1. Mazgon (SB), 2. Pečkičič (RC), 3. Modec (JBT), 300 m: 1. Kavka (SB), 2. Janežič (MB), 3. Balantič (SB), 1000 m: 1. Mav (SB), 2. Zajdela (VP), 3. Mušič (MB), skok v daljino: 1. Putrle (SB), 2. Močnik (MB), 3. Hiršman (SB), višina: 1. Zerovnik (MB), 2. Kavčič (MB), 3. Zemljčič (SB), met krogle: 1. Todorovič (VP), 2. Galin (OA), 3. Koncilija (MB), štafeta: 1. OŠ Šlandrove brigade, 2. OŠ Matije Beljca-Matevža, 3. OŠ Josipa Broza Tita, vsekupno: 1. OŠ Šlandrove brigade, 2. OŠ Matije Beljca-Matevža, 3. OŠ Josipa Broza Tita, 4. OŠ Radomeljske čete, 5. OŠ Martina Koželja, 6. OŠ Janka Kersnika, 7. OŠ Vencija Perka, 8. OŠ Jurija Vege, 9. OŠ Olge Avbelj

... in v gimnastiki

(im) – Letošnje občinsko prvenstvo šolskih športnih društev v gimnastiki so pripravili na mengeški osnovni šoli Matije Beljca-Matevža. Tekmovanja se je udeležilo 98 mladih telovadcev in telovadk s petih osnovnih šol. Osnovnošolci so se dobro odrezali v vajah v preskoku in parterju ter v vajah na bradlji in gredi oziroma drogu, kar kaže na dobro delo ŠSD na gimnastičnem področju. V vsekupni razvrstitvi so zmagali učenci OŠ Šlandrove brigade.

REZULTATI – ml. pionirke (30 tekmovalk): 1. Breda Voler (SB), 2. Mateja Lavrič (MB), 3. Petra Kašper (SB), skupno: 1. OŠ Šlandrove brigade, ml. pionirji (16 tekmovalcev): 1. Gregor Hace (SB), 2. Marko Paš (MK), 3. Miha Herman (MB), skupno: 1. OŠ Martin Koželj Dob, st. pionirke (nastopilo 29 tekmovalk): 1. Alenka Miklič (MB), 2. Erika Berlic (MB), 3. Mateja Nastran (RC), skupno: 1. OŠ Matije Beljca-Matevža Mengeš, st. pionirji (23 tekmovalcev): 1. Fredi Blejč (MB), 2. Aleš Klemenčič (SB), 3. Tine Mušič (MB) in Robi Plaznik (SB), skupno: 1. OŠ Šlandrove brigade, vsekupno: 1. OŠ Šlandrove brigade Domžale, 2. OŠ Matije Beljca-Matevža Mengeš, 3. OŠ Martin Koželj Dob, 4. OŠ Radomeljske čete Preseerje, 5. OŠ Josip Broz Tito Domžale.

Tekst in foto: Igor Matičič

Petsto kolesarjev na maratonu

(im) – V lepem in sončnem vzemenu se je kar petsto kolesarjev vseh starosti iz številnih krajev Slovenije udeležilo drugega kolesarskega maratona po domžalski občini, ki ga je 15. maja pripravil kolesarski klub Disk v počastitev domžalskega občinskega praznika. Kolesarji so najprej položili venec pred spomenikom NOB v Domžalah, nato pa krenili v Mengeš, Rodico in Radomlje ter mimo Doba, Krtine in Moravč v Drtijo, kjer so se dopočili in okrepli. Nato so se po isti poti vrnili v Domžale. Vsakdo, ki je premagal 90 kolometrov dolgo progo je prejel na cilju spominsko medaljo KK Disk, prireditelji pa so podelili tudi priznanje najmlajšemu in najstarejšemu udeležencu maratona. – Foto: Igor Matičič.

Mladinska hokejska reprezentanca

V začetku marca je olimpijsko Sarajevo gostilo mladinske hokejske reprezentance, ki so se med seboj v športnem boju pomerili za naslov najboljšega v skupini C.

V reprezentanci Jugoslavije sta nastopila tudi dva mladince iz naše občine, kar je tako po številu kot tudi po igralskem prispevku, ki sta ga dala, nedvomno velik delež, posebno še, če upoštevamo, da je bilo iz Slovenije le 9 reprezentantov. Zato je prav, da oba obetavna mlada športnika predstavimo tudi v Občinskem poročevalcu.

Starejši od obeh je sedemnajstletni Bojan ZAJC, doma na Viru, učenec 3. letnika SŠTS Litostroj v Ljubljani, kjer se uči na RTV-mehanika. Nekoliko mlajši je šestnajstletni Zmago BERLEC, ki stanujna Prevojah in je učenec 2. letnika Elektrotehniške šole v Ljubljani.

Bojan je hokej začel igrati v sezoni 1977/78 pri HK Prevoje, že naslednje leto pa je prestopil k HK Olimpija. V sezoni 1980/81 je postal mladinec HK Tivoli, kjer pa pomembno vlogo igra tudi v članski vrsti. Trenutno je član mladinske in mlade reprezentance SFRJ.

Zmago je prve korake na drsalkah napravil že s 3 leti, najbolj pogosto pa mu je tedaj ob strani stal stric Brane. Kasneje se je s svojimi sovrstniki včlanil v HK Prevoje, kjer si je nabral prvih hokejskih izkušenj. Pred nekaj več kot 4 leti je za cicibanovo Olimpijo predtekmo na tekmi Jesenice: Olimpija manjkalo nekaj igralcev in tedanji trener Prevoj in hkrati tudi cicibanov Olimpije Štefan Seme je Zmago povabil na trening. Tako je prvič zaigral v dresu Olimpije. Kasneje mu je trener pionirjev Olimpije Josef Benjač ponudil mesto v ekipi in ponudbo z veseljem sprejel, ker so bili pogoji za trening pri HK Prevoje še posebno za pionirje zelo slabi. Tako sta se Bojan in Zmago spet znašla v isti ekipi. Kasneje sta seveda spet igrala v različnih ekipah, saj je Zmago šele v letošnji sezoni postal mladinec in se je tako Bojanu pridružil v mladinski in članski vrsti Tivolija.

Oba mlada športnika imata za seboj že nekaj mednarodnih turnej, ker sta nastopala nadvse uspešno. Za njima so nastopi v Švici, Avstriji, Češkoslovaški, Bolgariji, Italiji in letošnji 16-dnevni domovini hokeja – Kanadi. Bojan je tudi član zmagovite ekipe z mladinskega državnega prvenstva v sezoni 1980/81. Obema so se najbolj vtisnili v spomin vtisi s potovanj, posebno še z zadnjega po Kanadi, kjer sta v mladinski reprezentanci Slovenij odigrala 6 tekem s kanadskimi klubi in s klubi naših izseljencev. V teh tekmah so bili že blizu podvigu, vendar jim je za končni uspeh in zmago vedno zmanjkalo moči. Bojan je kot najboljši igralec na tekmi v Torontu prejel gravuro severnega medveda. Zmago pa je to priznanje dobil za tekmo v

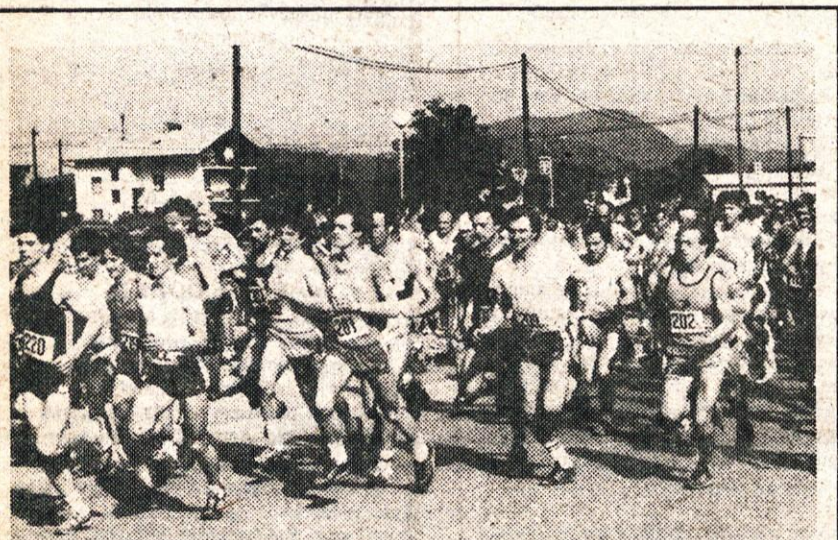
Hamiltonu, poleg tega pa je kot najboljši branilec na turneji dobil kanadsko zastavico. S tem sta tudi dokazala, da sta resnično obetaven branilski par. Tako pri HK Tivoliju kot tudi v mladinski in mladi reprezentanci Jugoslavije namreč igrata skupaj v branilskem paru.

Vrhunec njune dosedanje kariere pomeni letošnji nastop v Sarajevu. Sprejem, ki so ga doživeli je bil prizrčen, publika na tekmah je bila številna in je znala ustvariti pravo hokejsko tekmovalno vzdušje. Vse je sicer potrla smrt mladega sotekmovalca iz Ljubljane, ki mu je po enem od treningov odpovedalo srce, toda vsi so čutili, da se morajo srčno boriti tudi za prijatelja, ki je za vedno zapustil njihove vrste in se na koncu ni mogel z njimi veseliti uspeha. To pa je bil rezultat velike trdnosti, 3-dnevnih izredno napornih priprav in po zadnji zmagi nad Veliko Britanijo so bili naši mladinci evropski mladinski prvaki v skupini C in so si s tem priborili za prihodnjo sezono pravico do nastopanja v skupini B. Seveda pa so si mladi reprezentantje v Sarajevu in okolici ogledali tudi številne olimpijske objekte in druge znamenitosti mesta od Baščaršije pa do Principovega mostu.

Omeniti pa je treba, da so bili mladi hokejisti iz Slovenije hudo razočarani nad skromnim odmevom na njihov uspeh v slovenskem dnevnem časopisu (le nekaj skromnih vrstic v Delu) in to kljub temu, da jih je v Sarajevo spremljal novinar Dela (fantje se upravičeno sprašujejo čemu, saj bi tistih par vrstic znal prav tako ali pa še bolje napisati tudi vsak od njih!)

Se veliko bi lahko povedalo o teh dveh naših mladih športnikih, vendar naj bo zaenkrat dovolj. Zazelimo jim za vnaprej še veliko sreče in športnih uspehov, saj bosta že od 15. do 17. aprila spet nastopala v Italiji.

Stanko Pelc

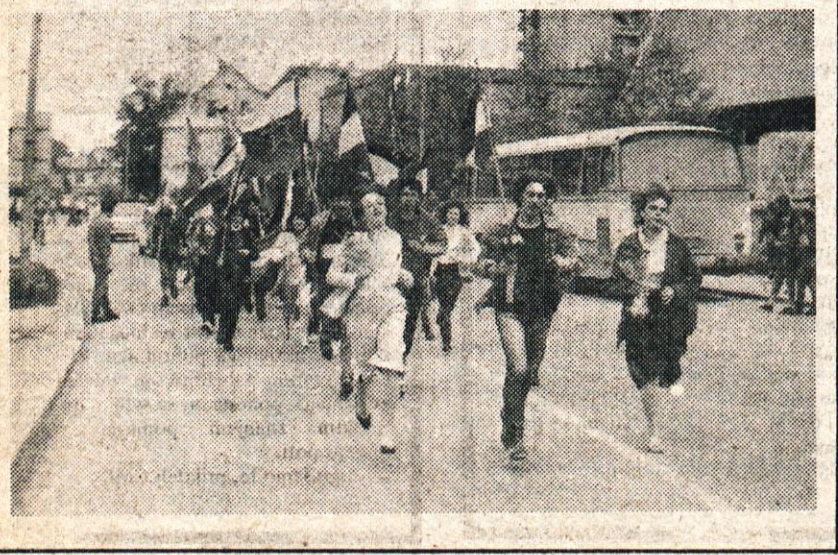
Šesti tek v Trzinu

V Trzinu sta Športno društvo Trzin in Zveza telesnokulturnih organizacij Domžale pripravila 14. maja že šesti tradicionalni tek in pohod „Po poteh aktivistov NOB“. Letošnjega teka se je udeležilo 235 tekačev in pohodnikov iz domala vse Slovenije in s tem počastilo spomin na slavne dni NOB, 40-letnice II. zasedanja AVNOJ-a v Jajcu in 23. maj – praznik domžalske občine.

Moški so bili razdeljeni v štiri starostne kategorije in so tekli na 12 km, ženske (3 kategorije) na polovico krajši progi, medtem ko so se pionirji in pionirke pomerili na kolometer dolgi progi po ulicah Trzina. Na 6 km dolgi progi je dosegla najboljši čas članica AK Olimpija 28-letna Maja Kristl in si s tem pritekla pokal časnika „Dnevnik“, ki je bil tudi letos pokrovitelj trzinskega teka. Na najdaljši progi je presenetljivo zmagal 27-letni Kamničan Ivo Urh.

Za ekpno lovoriko – pokal „Nedeljskega“ se je letos potegovalo kar devet ekip. Pokal je po dolgem času spet ostal v domžalski občini. Z veliko prednostjo ga je osvojila prva ekipa atletskega kluba Domžale v postavi Povirk, Blažič, Gregorin, Bartol in Horvatova. Za tekovanje so se domžalski atleti dobro pripravili, saj so se ga udeležili kar s tremi ekipami: prva ekipa je osvojila prvo, tretja četrto mesto, druga pa deveto mesto, medtem ko se je Partizan Trzin, ki je bil lani drugi, uvrstil na osmo mesto.

Na sliki zgoraj: prizor s starta VI. teka „Po poteh aktivistov NOB“, na sliki spodaj: člani ekip atletskega kluba Domžale, med njimi tudi zmagovalna ekipa AK Domžale I.

Komisija za delovna razmerja
OŠ JOSIP BROZ TITO
DOMŽALE, Kettejeva 13

OBJAVLJA
prosta dela in naloge

SNAZILKE
za nedoločen čas

Pogoj: končana osnovna šola, enomesečno poskusno delo.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi oglasa, kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

SPOŠTOVANE TOVARIŠICE

Po nedavno izvedeni anketi so na vprašanje — kaj najprej opazijo pri ženskah — moški odgovarjali:

obraz, postava, noge, hoja, urejenost.

Torej bodite všeč vašim moškim, bodite všeč same sebi — vse ostalo bo lažje, lepše!

V Kozmetičnem salonu „Rismondo“, Kidričeva 5 — nasproti tovarne Univerzale v Domžalah, vam bomo strokovno pomagali glede estetičnih problemov in mogoče tudi drugih.

Rismondo M. Alenka

Lanskoletna zlatoporočenca — polna korajže in dobre volje

V mesecu maju praznujeta prvo obletnico ZLATE POROKE, Pevčeva teta in stric z Vira pri Domžalah.

Tako aktivna, tako znana in tudi vsem priljubljena sta občana, ki sta v lanskem letu vzbudila veliko pozornosti v naši občini in tudi sami Krajevni skupnosti Vir, saj je bil njihov jubilej v ponos vsem.

V življenju, ki je tudi včasih viharno, preživeti skupaj 50 let je lahko samo tistemu, ki je navajen trdega življenja pa tudi grenkobe, to pa sta zmogla Angela in France.

Angela se je rodila v mesecu maju leta 1903 in je te dni izpolnila 80 let.

France pa je dve leti mlajši in bo v letošnjem decembru izpolnil 78 let. Pravita, da ju leta ne motijo.

Pevčev stric in teta — zlatoporočenca

Res je, da sta še oba pri dobrih močeh in da še zmoreta marsikaj. Najsibo v privatnem življenju, pa tudi na terenu naše Krajevne skupnosti sta še aktivna.

Oba sta namreč dolgoletna aktivna delavca v Krajevni skupnosti Vir.

Ze v letu 1941 je Angela požrtvovalno in aktivno delala pri takratni organizaciji APŽ in pri Rdečem križu.

Sodelovala je pri raznih akcijah RK, bila dolga leta praporščak, vendar je to zadnja leta prepustila mlajšim.

Za delo v organizaciji RK je dobila razna priznanja:

— v letu 1969 je prejela „Srebrni znak priznanja za delo pri RK“, ki ji je bil podeljen v Ljubljani,

— v letu 1973 je prejela „Zlati znak priznanja RK Jugoslavije“, ki ji je bil podeljen v Beogradu,

— skozi vsa leta dela pri RK pa je dobila še več diplom in priznanj, ki jih ji je za vestno in požrtvovalno delo podelil Jugoslovanski RK v Ljubljani.

Tudi France ni nič slabši od Angele.

On je vesten in aktiven član Gasilskega društva na Viru. V lanskem letu je izpolnil 40 obletnico dela pri gasilcih na Viru, za kar je dobil tudi priznanje.

Kot Angela ima tudi on vrsto priznanj in diplom ki pričajo o aktivnosti našega „strica“ — tako mu pač rečemo vsi vaščani.

Pevčevega strica poznajo tudi vsi otroci v naši vasi.

Saj je prav on edini in prvi, ki je vedno rad razveselil otroke. Prav on je tisti, ki je prvi organiziral „Pokopavanje pusta“ in pa „Prvomajski kres“.

Zal je zadnja leta malo užaljen, ker so njegov „patent“ prevzeli drugi.

Sicer pa je še vedno vztrajen, saj pravi, da tradicije ne bo opustil, pa čeprav bosta okrog kresa z „MTKO“ sama.

Ob jubileju vsi vaščani obema želimo še veliko zdravja, predvsem pa to, da bi še vrsto let stopicala drug za drugim po Cojzovi.

Metka

TGDO NAPREDEK
DOMŽALE
Komisija za delovna razmerja TOZD Prehrana

OBJAVLJA
prosta dela in naloge

MESAR PRODAJALEC

Pogoji:
— KV mesar — široki profil
— dve leti delovnih izkušenj
— zdravniški pregled za delo v živilski stroki
— tečaj iz higienskega minimuma

Kandidati naj v roku 8 dni po objavi v časopisu pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: TGDO Napredek, Domžale, Ljubljanska 64, Domžale, kadrovska služba.

OGLAS

Brivsko-frizersko pomočnico takoj sprejemem v službo za nedoločen čas. Saje Milena, Radomlje, Cesta borcev 7 (tel. 721-594).

OGLAS

Sprejemem vsakršno žensko delo na dom. Naslov v uredništvu glasila.

POMOČ GIBALNO ZAVRTIM OTROKOM

Pred menoj v učilnici sedijo starši in njihovi otroci. Petek je. Vsakega posebej se razveselim. S tem, da so prišli na naš pomenek je kot bi mi dali nekaj, kar sem si tako dolgo želela. Otroci teh staršev niso sami krivi, da so vedno med zadnjimi pri urah telesne vzgoje. Rodili so se taki! Zato jim je treba pomagati! Dogovorim se z njimi za način vadbe, trajanje vadbe in nagrado. Mesec in pol bodo vadili to, kar jim dela težave. Na OŠ Šlandrove brigade je 32 otrok, ki niso dovolj hitri, močni, vztrajni in vzdržljivi. Tem in pa bolnim bom pomagala v posebni sekciji, ki jih bo na koncu nagradila z diplomami. Tudi bolni so med motorično zavrtimi otroki: nekateri so predebeli za svoja leta, drugi imajo astmo, ena od deklic okvaro ščitne žleze...

Naša prva ura telovadbe, ki bo vsako sredo, je bila namenjena testiranju. Preverila sem telesne sposobnosti vseh učencev in na podlagi začetnih rezultatov bom po končani vadbi ugotovila napredek vsakega posameznika.

Naloga pedagogov je, da pomagamo vsem — najboljšim in tudi gibalno zavrtim otrokom, ki so naše pomoči še toliko bolj potrebni. Na osnovni šoli Šlandrove brigade bodo imeli tudi gibalno zavrti otroci možnost, da osvojijo diplomu z željo, da bi prav oni spremenili način dosedanjega ocenjevanja, ki je krivičen, saj so v tretjem ocenjevalnem obdobju dobili oceno manj uspešno. A ocena manj uspešno ni ne enka, ne dvojka in ne trojka, je le alarmni znak da z otrokom ni vse v redu in naša dolžnost je, da jim pomagamo. Če bodo hodili ti otroci redno na vadbo, ki je neobvezna, ne bodo več poznali besede MANJ USPEŠEN. To pa je naš cilj!

(Se nadaljuje)

prof. Jana Pogačar

In memoriam:

Jože Kotnik

Dne 10. maja 1983 so svojci in prijatelji na domžalskem pokopališču pospremili Jožeta Kotnika, znanega domžalskega javnega oz. družbenopolitičnega delavca.

Presenetila nas je in globoko prizadela nepreklicna novica, da je sklenil svojo življenjsko pot naš tovariš, prijatelj in znanec Jože Kotnik. Letos bo poteklo 74 let, odkar je Jožetu stekla zibelka v Prevojah v mali kmečki družini. Prvo znanje je nabiral v osnovni šoli na Rovah. Nato je nadaljeval šolanje na Trgovski šoli v Celju in šolanje uspešno zaključil. Med šolskimi počitnicami in drugih prostih dnevih je delal kot pomožni delavec v Opekarni v Radomljah in si tako prislužil sredstva za nakup obleke in obutve.

Leta 1924 se je zaposlil v trgovini — last Majdič Petra v Celju. V času bivanja v Celju se je seznanil z vsimi krivicami tedanje protijudske oblasti. Videl in opazoval je kako so postopali tedanji oblastniki proti delavskemu razredu, ki je zahteval samo večji kos kruha.

Leta 1941 je oblekel vojaško suknjo in bil priča kako so generali

stare Jugoslavije podpisali sramotno predajo, kralj in njegova vlada pa sta zbežala v tujino in tako predala ljudstvo okupatorju. Jože pa je moral kot vojak stare Jugoslovanske vojske v ujetništvo v Nemčijo.

Tako je zgodaj vsrkal v svojo mlado rast čut za pravico, puntarsko voljo in borbenege duha. Vse to je bilo v skladu z njegovim značajem, ki je čutil z ljudmi in usodo naroda, ki mu pripada. Tako mu je uspelo, da se je rešil ujetništva in leta 1942 začel sodelovati z aktivisti Osvobodilne fronte. V mesecu februarju 1944 je stopil med borce narodno-osvobodilne vojske.

V življenju je občutil krivice in zatiranja, zato se je toliko lažje in z vsem srcem pridružil tistim, ki so z revolucionarnimi idejami načeli, razbijali in dokončno strli zlom, mračnijaštvo in izkoviščanje. Svojo zrelo in premišljeno aktivnost svoje borbeno razpoloženje ter globoko zaupanje ter predanost je vsadil tudi svoji bližnji okolici. Za svojo predanost slovenskemu narodu je bil sprejet v Komunistično partijo Jugoslavije in bil odlikovan z Redom zasluge za narod s srebrno zvezdo, Medaljo za hrabrost in Redom dela s srebrnim vencem.

Po končani vojni ni miroval. Zaupanja vreden mož je pomenil čvrsto postavko v času boja in za izgradnjo nove družbe. Kajti, trdni, sebi do kraja zvesti značaji z globokim življenjskim poznanjem so predstavljali in predstavljajo tisto jedro naše revolucije, na katero je Partija vedno in do kraja računala. Delal je tudi v občinski upravi, krajevni skupnosti Toma Brejca, bil je predsednik Zveze borcev in KK SZDL na Viru.

Zavedamo se, da za vedno odhaja iz naših vrst eden od tistih, ki so na svojih ramenih nosili breme naporov, ki so bili potrebni za lepši jutrišnji dan tistim, ki bodo ostali in se ga spominjali.

Slava njegovemu spominu!

VABILO K SODELOVANJU:

Zasebni lokal v centru Domžal išče honorarno sodelavko za vsakodnevno večerno čiščenje lokala in pomivanje posode. Plačilo dnevno štiriurnega dela po dogovoru. Naslov v tajništvo Delavske univerze, Kolodvorska 6, Domžale.

OGLAS

Opremljeno enosobno stanovanje v okolici Domžal oddam mirnemu starejšemu nekadilcu ali nekadilki. Pismene ponudbe na naslov v oglasnem oddelku.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mami

IVANKE SMOLNIKAR
iz Gorice s pri Moravčah

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najhujših trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

MARJETE DORNIK
Vincenove mame iz Mengša

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči vsi njeni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

TINCE CERAR
iz Lukovice 44

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste jo imeli radi, ji lajšali ure težke boleznin in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči:

mož, sinovi in hčerki z družinami

V SPOMIN

CIRILU HOMARJU

Ko bomo na tvoj rojstni dan, 31. maja prijatelji in znanci obiskali tvoj grob, se bomo spomnili mladega človeka, tihlega pridnega fanta, vedno pripravljenega pomagati. Skoraj vsak dan smo te lahko srečevali na kolesu na poti od tvoje doma do osnovne šole ali OK ZSMS, kjer so te poznali kot vestnega predsednika, aktivnega pohodnika, ki se je s svojim nahrbtnikom udeležil slehernega pohoda in s svojim planinskim znanjem pomagal pri iskanju poti.

Pogrešamo te, prijatelj Ciril.

V.

NOVA SLAŠČIČARNA V SPB-2:

NADALJEVANJE LENČKOVE TRADICIJE

Pred dnevi smo v Domžalah dobili novo slaščičarno in sicer v objektu SPB-2. Odprl jo je Miha Lenček, sin Janeza Lenčka, najbolj znanega domžalskega slaščičarja, ki je slaščičarsko obrt v Domžalah odprl že leta 1938.

Novi lokal, vam je dostopen z dvoriščne strani objekta SPB-2, ima 46 m2 prostora in je prijeten ambient nove slaščičarske ponudbe. Ta bo kot pravi Miha Lenček, ki ne želi izneveriti imenitne hišne očetove slaščičarske tradicije, tak, da Lenčkovemu imenu ne bo v sramoto. Trenutno ponuja smetanove, skutine in druge torte, sadne deserte, različne sladolede, fino pecivo in drugo. Tuč znamenite Lenčkove „kremšnite“ bodo takšne, kakršne so včasih imeli pri Lenčku. Sadni deserti in te „kremšnite“ so posebno prijetnega lokala, ki bo odprl vse dni razen ob ponedeljkih.

Matjaž Brojan

REVIJA MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

Zveza kulturnih organizacij Domžale vsako leto pripravi v sodelovanju s šolskimi kulturnimi društvi revijo mladinskih pevskih zborov. Na letošnji reviji, ki je bila 12. maja v domžalski kinodvorani, in je bila posvečena sprejemu Štáfete mladosti in občinskemu prazniku, so nastopili mladinski zbori šolskih kulturnih društev osnovnih šol Jurija Vege iz Moravč, Janka Kersnika z Brda, Martina Koželja iz Doba, Radomeljske čete iz Preserij in Josipa Broza Tita iz Domžal. Mladi pevci so pokazali lep napredek tako v kakovosti petja kot v številčnosti, saj je letos v vseh zborih pelo več pevcev kot lani. Tako lahko upamo, da bodo odrasli zbori čez nekaj let uspešno vključili mlade pevce v svoje vrste.

Tomaž Bole

Nov uspeh Zavoda za geodezijo občine Domžale:

DVE NOVI KARTI DOMŽAL

Zavod za geodezijo občine Domžale je pred dnevi izdal dve novi karti občine Domžale, karti, ki segata na področja razdelitve krajevnih skupnosti in na področje vpisovanje transverzal in turističnih poti, ki vodijo po občini ali skozi občino Domžale.

Karti sta izdelani v merilu 1 : 50.000, služili pa bosta tako šolam za šolsko uporabo, turističnim in drugim delavcem ter tujcem, ki jih pot zanese skozi našo občino.

Brojan

OBVESTILO

Ob 40-letnici formiranja slovenskih divizij in 7. Korpusa NOV in POS ter vojaškega šolstva pripravlja pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki odborov 14., 15. in 18. divizije, srečanje borcev vseh teh enot, v Metliki, dne 3. julija 1983 na prostoru kopališča ob Kolpi.

V okviru te proslave bo tudi odkritje doprsnih kipov padlih herojev: Ilije Badovinca, Janka Brodariča, Martina Južna, vojnemu partizanskemu šolstvu ter bratstvu in enotnosti.

Ogledali si boste tudi razstavo likovnih del B. Kebeta „Po poteh Gubčeve brigade“, razstavo o poti 15. SNOUB Belokranjske ter 14. divizije.

Priglasilni odbor bo preko sredstev javnega obveščanja posredoval vsem borcem teh enot obvestila za obisk srečanja. Iz Ljubljane do Metlike bo vozil poseben vlak, zato spremljajte vse napotke, ki bodo objavljeni v TV-15, dnevnikih, časopisih, radiu in TV.

Posebni vabil ne bo. Ker je v občini Domžale veliko borcev teh enot, upamo, da se boste srečanja udeležili v čim večjem številu.

Obč. odbor ZZB NOV Domžale

HELIOS kemična industrija Domžale, n.sol.o.

TOZD Tovarna barv, lakov in umetnih smol Količevo, o.sub.o.

TOZD Kemična tovarna Domžale, o.sub.o.

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJATA prosta dela in naloge za:

ad 1/ več delavcev za delo v proizvodnji, skladišču in transportu s končano poklicno ali osnovno šolo

ad 2/ več delavcev za delo pri predelavi krompirja s končano osnovno šolo

Delovno razmerje pod 1/ se sklepa za nedoločen čas, pod 2/ pa za določen čas 3 mesecev.

Za vsa dela in naloge je predvideno poskusno delo.

Vabimo kandidate, da oddajo pisne vloge ali se osebno oglasijo v kadrovskem oddelku DO Helios, Kemična industrija Domžale, Ljubljanska 114, v roku 8 dni od dneva objave oglasa.

Referendum v Radomljah:

Občani so »za« kanalizacijsko mrežo

Predočamo vam podatke volilnega dobora za izvedbo (kanalizacije) referenduma za podaljšanje krajevnega samopriskevka v KS Radomlje za dokončanje kanalizacijske mreže. Volilni odbor je dne 7.5.1983 ob 19. uri prevzel od volilne komisije material za izvedbo referenduma. S svojim delom je pričel ob 7. uri, končal pa ob 19. uri. Pri pregledu glasovnega materiala so na voljo naslednje ugotovitve:

- a) v volilni imenik vpisanih 974 volilnih upravičencev,
- b) volilo 878,
- c) na začasnem delu v tujini 12
- d) na služenju vojaškega roka 3
- e) število, ki se upošteva za volilni izid je 949 volilnih upravičencev

REZULTAT REFERENDUMA

Volilnih upravičencev, ki so upoštevani v izid je bilo 949.

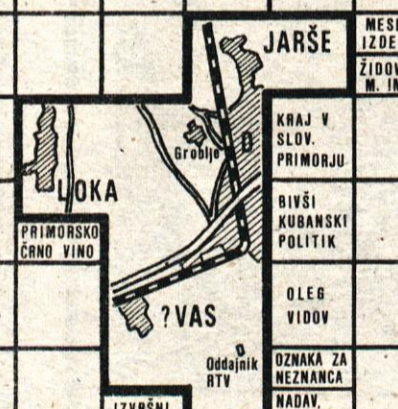
Glasovalo „za“	628	65,48 %
Glasovalo „proti“	312	32,53 %
Neveljavnih glasovnic	19	1,98 %

Volilni odbor za izvedbo referenduma v Radomljah je ugotovil, da je referendum uspel in zato predlagajo Skupščini Krajevne skupnosti Radomlje, da na podlagi zgoraj navedenih rezultatov sprejme sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za sofinanciranje dokončne izgradnje kanalizacijske mreže v naseljih Huđo, Radomlje in Škrjančevo.

KRIŽANKA

MENTOR MLADIH ZPM DOMŽALE
NIKŠIČ

M A J	HRIB PRI BEOGRADU	VRSTA VNETJA KOŽE	TROPSKI SADEŽ	REŠI ME!	ZASLUŽEN ČEBELAR (Luka 1823-1882)	PIANIST BERTONCELJ	FEVDALNA OBRATNA ORGANIZAC.	MEDNARODNI JEZIK, KI SE NI UVELJAVIL	OTOČJE NA PACIFIKU	JAMA Z ILOVICO	TVARINA, MATERIJAL	REKA V VOJVODINI	NAGLAS. METRIČNI POUČEK										
KRILO RIMSKE KONJENICE				BOJEVNIKI ZA MIR KRATICA NAŠE ORG.																			
MENTOR MLADIH ZPM DOMŽALE														1									
NIKŠIČ																							
SESTAVIL SANDI VIDENSEK	PRESEDO-NIK SOB DOMŽALE	STAROBRŠKI FILOZOF	IZRASTEK NA GLAVI	SULTANOV UKAZ	POKOL POMOR PRENAPETI ŽANESENJAK	GOETHEJEVA MATI GL. MESTO ALBANIJE	STROKOVNJ. ZA PLOVBO OBER	GOROVJE V SAHARI	GOLMAN	REDKO Ž. IME ČRESLOVINA			KRUŠNI OČE	TV REŽISER (Anton)	NEGATIVNI ELEKTRON								
ČASTNI SULTANOV NASLOV																							
NAJVIŠJA GORA V TURČIJI						RIMSKA 101	POVEST, KI SMEŠI ČLOV. IME IGRALKE HLEBCE																
PUŠKA Z RISI							ORJAŠKI KUŠČAR MUSLIMAN SV. PISMO								3	VRSTA KAMNINE							
LJUDSKA SKUPŠČINA			IME CELJS. SLIKARKE LORENČAK					TELIČKA	PUBLICIST VIDMAR MADŽARSKI LJUD. PLES				OLEG VIDOV		REŠETO								
KUTINA			OČE			VAS BLIZU MEDVOD TITOVA MITROVICA		2					OZNAKA ZA NEZNANCA NADAV. NAPLAČILO		KRAJ V DALMACIJI KOPER								
UPRAVNI ODBOR			EVA HAS			ITAL. MOGO-METNI KLUB ENOTA ZA GLASNOST			RUŠKI VLADAR OKENSKA ZASTORICA	5			CESTNI ZAVOJ VRSTA SINT. VLAKNA		GL. MESTO GANE								
MENTORKA MLADIH ZPM DOMŽALE																GORA NAD MARTULJKOM BIBLIJSKA OSEBA							
TOVARNA V CELJU						RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI	IME PEVKI BAEZ	KARENINA	AM. FILMSKI IDOL(James) RITEM MOTORJA				RAZSTAVNA PLOŠČA ROZDNI SADEŽ		GOVEJA MAŠČOBA								
LIBANON			NAJVEČJI PTIČ TEKAČ				VRH V KS MORAVČE	ORIG. IME IRSKE	GORA V VZH. SRBIJI ZLIT BAKRA IN KOSTRA				GALIJ UMETNOST (Lol.)		PIJČA ST. SLOVANOV BIVALIŠČE BRASČAKA	VKLOP MOTORJA	ČASOVNI PRISLOV IME AM.IGR. DEREK	4	VOTLINA V ZEMLJI				
																	NAŠI RAZGLEDI	PTIČ Z OLETASTIM KLJUNOM TORINO			3	IME DIRKAČA CLARKA	
																							LUKA V IZRAELU

HUMORISTIČNI PIŠEC

VELIKA NEUMNOST

KRIŽANKA

SIBIRSKI VELETOK

PRENESI OŠTEVLJENE ČRKE